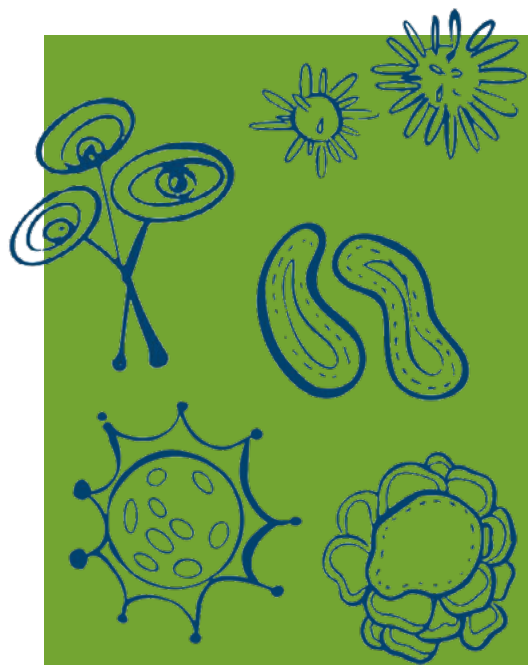

Ansvarlighedsrapport 2021

DNA-analyser kan hjælpe med at gøre vores renselanlæg bedre. s. 13

Vores nye biler kører rundt på vejene med budskabet om at drikke vand fra hanen. s. 11

Forsøg med kulfiltrering lokalt ved en boring har vist sig effektiv til at rense det oppumpede grundvand for pesticidrester. s. 23

Vi ønsker at bidrage til sunde vandmiljøer og bedre forhold for livet i Odense fjord. I et nyt stort miljøsamarbejde går vi sammen med 14 andre fynske virksomheder, institutioner og organisationer for at skabe en bedre økologisk tilstand i fjorden. s. 15

I vores bilag finder du:

- Mål og resultater
- Resultatoversigt for samfundsansvar år 2021
- Politikker i VandCenter Syd
- Strategisk risikovurdering
- Dataopgørelsesmetoder
- Den uafhængige revisors erklæring

s. 38

Forord	3
Forretningsmodel	4
Sådan tager vi ansvar	5
Drikkevand	6
Spildevand	12
Regnvand	17
Bæredygtig udvikling	21
Medarbejdere	25
Samfund	29
Virksomhed	33
Om rapporten	37
Bilag 1-6	38

Forord

Kære læser

Året 2021 var endnu et år præget af coronapandemiens forskellige benspænd og udfordringer. Hjemmearbejde og online møder kendetegnede mange medarbejders hverdag, mens andre medarbejdere i hele perioden mødte fysisk ind for at varetage kritiske funktioner.

På trods af corona ser vi tilbage på et begivenhedsrigt år med et højt aktivitetsniveau og mange projekter.

Fællesnævneren for de fleste af vores indsatser er samarbejde. Det er også et nøgleord i vores strategi Sammen om bæredygtig udvikling.

I 2021 gik vi med et bredt felt af deltagere sammen om at forbedre vandmiljøet i Odense Fjord. Det er et samarbejde, vi forventer os meget af – og det harmonerer med vores visionsmål om et vandmiljø i god økologisk tilstand.

En anden aktuel problemstilling, der kalder på nytænkning og samarbejde på tværs af sektorer, er reduktionen af klimagas-emissioner. Pyrolyse og CO₂-fangst er navnene på to teknologier, der kan bidrage til at nedbringe emissioner – teknologier som vi prøver kræfter med på vores renseanlæg. Sammen med producenter fra det private erhvervsliv har vi sat forsøgsanlæg op, så vi kan drage de første erfaringer med de innovative løsninger. Udviklingsprojekterne er i tråd med vores vision om at gå forrest i den bæredygtige udvikling og være et ressourceeffektivt vandselskab.

Vi befinder os generelt i en tid, der ofte kræver, at vi går nye veje og er fleksible over for forandringer. I 2021 satte vi som et forsøg kulfiltre op ved en boring forurennet med pesticid. Løsningen giver mulighed for udelukkende at behandle dér, hvor udfordringerne er størst – men bryder også med en gammel dansk tradition om ikke at rense grundvandet. Det er vigtigt at understrege, at ambitionen på den lange bane er at nå vores strategiske målsætning om drikkevand baseret på rent grundvand – som vi kan opnå ved at rejse skov og på anden måde beskytte grundvandsressourcen.

Noget, der er uforandret, er vores vilje til at tage samfundsansvar og hjælpe, hvor vi kan. Som vandselskab er vi historisk knyttet til folkesundhed og til at gøre en forskel under sundhedskriser. I 2021 sendte vi flere gange om ugen spildevandsprøver til Statens Serum Institut. På den måde bidrog vi og andre vandselskaber til, at myndighederne fik et nyttigt redskab i smitteopsporingen af covid-19.

Du kan læse mere om vores andre indsatser, og hvor vi ellers gør en forskel, i denne Ansvarlighedsrapport - der også bekræfter vores fortsatte engagement i Global Compacts 10 principper for samfundsansvar.

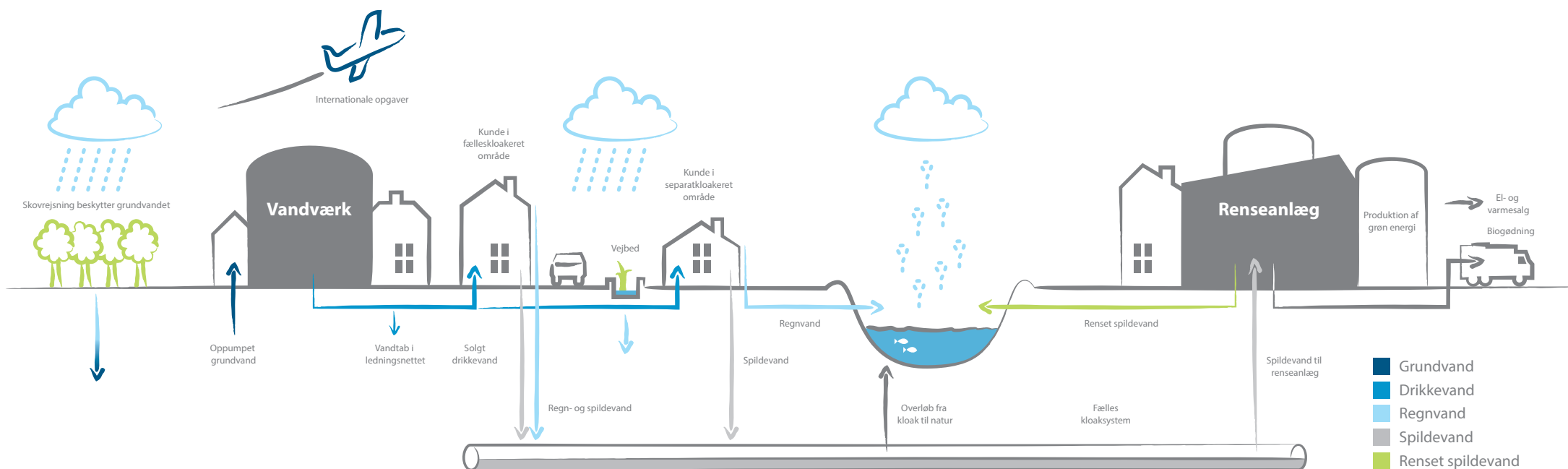
God læselyst.

Mads Leth
Direktør

Forretningsmodel

VandCenter Syd er et af
Danmarks større vandselskaber
og ejes af Odense og Nordfyns
kommuner.

Vores mission

"Vand er grundlaget for liv – for mennesker og natur. Vi værner om vandet og går forrest i den bæredygtige udvikling.

Vi beskytter grundvandet og sikrer rent drikkevand. Vi tager os af spildevandet og er med til at skabe sunde vandmiljøer. Vi tager hånd om regnvandet og er med til at forme fremtidens grønne byer."

Vores forretning

5 vandværker
177.232 drikkevandskunder
9,3 mio. m³ solgt drikkevand

8 rensesanlæg
234.169 spildevandskunder
30,1 mio. m³ rensat spildevand

Sådan tager vi ansvar

Vores strategi og ledelsessystem sætter rammerne for, at vi som virksomhed kan agere bæredygtigt.

Kerneansvar og kerneløfter

Kerneløfter er de overordnede målsætninger for, hvordan vi vil leve op til vores kerneansvarsområder. De kan ses i begyndelsen af hvert kapitel, som beskriver et kerneansvarsområde.

VandCenter Syds strategi

VandCenter Syds strategi fremgår af figur 1. Strategi-ens fundament er VandCenter Syds mission og vores grundlæggende værdier – men også de syv områder, hvor vi som vandselskab ser, at vi har et kerneansvar. Ansvarlighedsrapporten er bygget omkring de syv kerneansvarsområder og fortæller, hvordan vi har ageret i året, der gik. De strategiske indsatsområder beskriver, hvad vi vil arbejde med i indeværende strategiperiode. De er beskrevet for hvert kerneansvarsområde (læs mere i strategien på vandcenter.dk/strategi). Visionen sætter den helt overordnede retning for, hvor vi gerne vil hen frem til 2050. Til visionen hører også visionsmål på fem områder, hvor vi har vores største udfordringer.

Strategi til handling

Arbejdet med at føre strategien ud i livet drives i hverdagen af *Team strategisk planlægning*. Det sker via et arbejdsprogram, der giver overblik over vores syv strategiske indsatsområder: hvad vi allerede arbejder med, og hvilke ting vi ønsker udviklet for at nå vores visionsmål. Arbejdsprogrammet indeholder også et krydstjek op mod vores kerneansvar og de fem prioriterede verdensmål. På den måde får vi belyst, hvor der evt. mangler at blive søsat projekter og indsatser. I sidste ende er det op til VandCenter Syds chefteam, hvad der prioriteres i budgettet og den årlige virksomhedsplan. Visionsmålet om at være klimaneutral i 2050 er et af de mål, hvor vi har haft behov for mere viden og øget indsats. I kapitlet **Bæredygtig udvikling** kan du fx læse om arbejdet med et klimaregnskab. Et arbejde, der forventes at fortsætte de kommende år.

Integreret ledelsessystem

Vi har et integreret ledelsessystem – et samlet system for ledelse og udvikling af vores virksomhed. Gennem ledelsessystemet løfter vi det ansvar, vi som virksomhed har taget på os. Systemet rummer læring og forandring, og det understøttes af konkrete dokumenter og redskaber som fx strategi, politikker og processer. Det understøttes også af certificering inden for fire internationale standarder, som hjælper os med at sikre konkret styring og forbedring i vores arbejde, bl.a. gennem interne og eksterne audits. Læs mere på vandcenter.dk/certificeringer.

Figur 1: VandCenter Syds strategi.

Vores fem udvalgte verdensmål	Vores visionsmål				
	6 RENT VAND OG SANITET	7 BÆREDYGTIG ENERGI	9 INDUSTRIINNOVATION OG INFRASTRUKTUR	12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION	14 LIVET I HAVET
Drikkevand baseret på rent grundvand i 2050	●				
Et vandmiljø i god økologisk tilstand i 2027	●		●	●	●
Klimaneutral i 2050		●	●	●	
Verdens mest ressourceeffektive vandselskab i 2030				●	
Fremtidssikret, fleksibel og bæredygtig infrastruktur til håndtering af det samlede vandkredsløb i 2050	●	●	●	●	●

Figur 2: Vi har valgt at arbejde med fem verdensmål, der er integreret i vores strategi gennem bl.a. vores visionsmål.

Drikkevand

Grundvand dannes af vand på overfladen, der siver ned i jorden og ophobes i grundvandsmagasiner. På vores kildepladser pumper vi det op til vores vandværker, hvor det iltes og filtreres, hvorefter vi leverer det som drikkevand til vores kunder.

Kerneløfter:

- Vi beskytter grundvandet
- Vi leverer drikkevand af høj kvalitet
- Vi sikrer en stabil forsyning af drikkevand
- Vi producerer drikkevand med respekt for vandets naturlige kredsløb, klima og miljø

Vi arbejder for drikkevand af høj kvalitet

Drikkevand i Danmark skal overholde høje krav, og hos VandCenter Syd har vi året rundt fokus på at sikre det gode drikkevand. Det gør vi bl.a. gennem høje hygiejnekrav, risikostyring, prøvetagningsprogram, vedligehold af anlæg – og på den lange bane ved at beskytte områderne, hvor vi indvinder grundvand.

De seneste år har forureningstruslen mod vores grundvand været et problem for vandværker i hele landet. VandCenter Syds drikkevand overholder grænseværdierne – men vi er udfordret af, at der er rester af pesticid i ca. 2/3 af de borer, der leverer grundvand til vores drikkevandsproduktion.

Vi arbejder derfor på at blive klogere og finde løsninger på de udfordringer, vi står overfor:

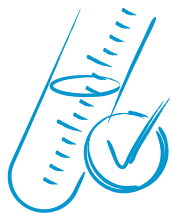
- Vi har i 2021 startet et pilotprojekt med rensning af vandet på en drikkevandsboring, der er forurenet med pesticidrester. Læs mere i kapitlet **Bæredygtig udvikling**.
- Vi overvåger proaktivt for flere stoffer, end vi er forpligtet til – fx ved at bruge den samme udvidede analysepakke, som Miljøstyrelsen bruger i sin massescreening af grundvandet for nye stoffer. Vi har også siden 2014 testet for PFAS (en stor gruppe af såkaldte per- og polyfluororbindelser) og siden januar 2021 for det nye miljøfremmede stof TFA (trifluoreddikesyre).
- Vi deler viden i netværket *InSa-drikkevand*, hvor vi sammen med flere andre forsyninger indsamler viden om pesticider, koordinerer udviklingsprojekter og finder løsninger under hensyn til bæredygtighed og samfundsnytte. I 2021 er der bl.a. udarbejdet et notat om, hvordan vi sikrer vores vandforsyning mod pesticider og biocider, og vi har delt erfaringer om, hvordan vi håndterer det i den daglige drift. Desuden har vi set på, hvordan andre EU-lande håndterer tilsvarende udfordringer.

På vandcenter.dk/pesticidfund kan du læse mere om, hvordan vi håndterer udfordringerne med pesticider og miljøfremmede stoffer og sikrer drikkevand af høj kvalitet.

Kvalitetssikring koster

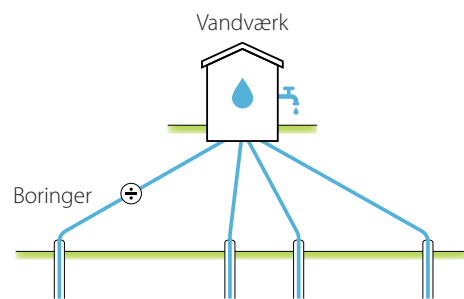
Det kræver mange vandprøver og -analyser at holde sig ajour med kvaliteten af det vand, vi sender ud til vores forbrugere. Med vores ambition om at være på forkant med evt. nye stoffer i drikkevandet må vi sende mange prøver afsted til analyse hos vores eksterne laboratorium. I 2021 har vi brugt godt 2,3 mio. kr. på at få udtaget og analyseret prøver af grundvand fra boringer samt af det færdige drikkevand på vandværkerne, ledningsnettet og hos forbrugere.

Ingen fund af pesticider over grænseværdien

Vi har ikke haft fund over grænseværdien af hverken pesticidrester eller andre miljøfremmede stoffer i drikkevandet fra vores vandværker i 2021.

På trods af svære driftsmæssige forhold med fund af desphenyl-chloridazon i flere af vores boringer, er det lykkedes at balancere indvindingen sådan, at kvaliteten af det færdige drikkevand er tilfredsstillende. Det skyldes, at hvert vandværk får vand fra flere boringer, så vi kan skrue ned for boringer med højt indhold af pesticidrester. Læs mere om bæredygtig indvinding i kapitlet **Bæredygtig udvikling**.

For at sikre høj vandkvalitet og undgå bakterier og skidt i drikkevandet, er der høje krav til hygiejneniveauet, når vi arbejder på vores vandværker.

Sammen om skovrejsning

I vores arbejde med at beskytte grundvandet er skovrejsning en vigtig indsats. Når vi rejser skov ved vores kildepladser, stiller vi krav om, at der ikke må anvendes sprøjtegifte i området. Skovrejsning løser ikke vores problemer med forurening her og nu, men vil på langt sigt bringe os nærmere målet om at producere drikkevand baseret på rent grundvand – til gavn for kommende generationer.

Ofte er det en langsommelig og kompliceret proces at gennemføre et skovrejsningsprojekt. Derfor gør vi det gerne i partnerskaber, da det giver mulighed for at forfølge flere mål på samme tid og samtidig deles om finansieringen og arbejdet med projektet.

Multifunktionel jordfordeling ved Holmehave
I 2021 fik vi i samarbejde med Assens Kommune og Hedeselskabet tilsagn på en ansøgning om "multifunktionel jordfordeling", der netop handler om, at jord kan tjene flere

formål samtidig. Ansøgningen vedrørte området omkring Holmehave kildeplads, og projektet får tilskud fra staten. Over en femårig periode er det målet at rejse op mod 300 hektar skov, der beskytter en vigtig grundvandsressource. Samtidig skabes et stort vådområde, der mindsker udvaskningen af næringsstoffer til Odense Fjord og dermed bidrager til et vandmiljø i god økologisk tilstand.

Ny skov på vej ved Lindved
Også omkring Lindved kildeplads i Odense er der skov på vej. Her har vi indgået en samarbejdsaftale med Odense Kommune og Naturstyrelsen om skovrejsning. Formålet med aftalen er at rejse op mod 260 hektar statsskov over en periode på 20 år baseret på frivillig deltagelse fra lodsjejerne i området.

Grundvandskronen

Som kunde hos VandCenter Syd betaler du 1 kr. til grundvandsbeskyttelse for hver m³ vand, du bruger. Det gav os i 2021 9,1 mio. kr. til formålet.

Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Folketinget indgik i 2019 en bred politisk aftale om at nedbringe risikoen for forurening af grundvandet fra erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i en zone omkring drikkevandsboringer – det boringsnære beskyttelsesområde (BNBO).

I 2021 blev BNBO beregnet for samtlige vandboringer på Fyn, og kommunerne kunne foretage en risikovurdering. Størstedelen af VandCenter Syds boringer blev vurderet til at have behov for beskyttelse, og vi gik i dialog med de

berørte lodsejere om frivillige aftaler om grundvandsbeskyttelse inden for BNBO. Lodsejerne vil få erstatning af VandCenter Syd for evt. tab.

I modsætning til fx skovrejsning beskytter BNBO-indsatsen kun et relativt lille område rundt om den enkelte boring. Ikke desto mindre er der tale om et godt supplement, hvor endnu flere af vores boringer fremover bliver beskyttet mod nedsivning af pesticider.

Bakterielle overskridelser på drikkevand

I 2021 har vi haft fire tilfælde med overskridelse af bakterieltal på de lovpligtige vandprøver udtaget hos forbrugere. Derudover har vi haft yderligere otte overskridelser ved de ekstra egenkontroller, vi gennemfører forskellige steder på drikkevandsystemet.

I ét tilfælde har vi udstedt kogeanbefaling i forbindelse med en overskridelse, hvor en enkelt forbruger var berørt.

Alle sager er håndteret i tæt samarbejde med myndighederne, og der var i ingen af tilfældene risiko for forbrugernes sundhed.

Læs mere om vores vandkvalitet, overvågning og håndtering af overskridelser på vandcenter.dk/vandkvalitet.

Grundvandsprisen 2021

VandCenter Syd uddeler hvert år en grundvandspris for at belønne dem, der gør en særlig indsats for det danske grundvand. Prisen på 50.000 kr. gik i 2021 til professor Hans-Jørgen Albrechtsen fra DTU Miljø.

Som biolog, ph.d. og professor har Hans-Jørgen Albrechtsen gennem årene været med til at skabe og formidle den nyeste viden om grundvand. Han har bl.a. bidraget med betydningsfuld forskning inden for grundvandsforurening med pesticider og deres konsekvenser for drikkevandsproduktion.

Drikkevandsboringer i brug

42

Vandets hårdhedsgrad

15-18

°dH

Hjælp til private vandværker

I begyndelsen af 2021 havde Nr. Lyndelse og Nr. Søby vandværker i Faaborg-Midtfyn Kommune brug for en håndsækning, da de havde svært ved at overholde grænseværdierne for deres drikkevand pga. forurening med pesticider i deres borer. Vi tilbød derfor, at de fremover kan indvinde fra en af vores

ældre undersøgelsesboringer syd for Nr. Søby, hvor vandet er af god kvalitet. Boringen har vi etableret i 2006 som en sikring af vores forsyningskapacitet, men den har ikke været i brug til drikkevandsproduktion. I stedet har vi brugt den til at følge grundvandsstanden i området.

I efteråret 2021 etablerede de to mindre vandværker en ledning fra boringen, og de kan nu igen levere drikkevand, der overholder grænseværdierne. De to vandværker har selv betalt for ledningen og betaler desuden en beskeden leje til VandCenter Syd for brug af boringen.

Den nye boring er etableret i udkanten af Brylle Vandskov og bliver beskyttet af et boringshus, der er monteret hen over boringen.

Ny boring i Brylle

I Borreby ved Brylle Vandskov har vi etableret en ny boring som erstatning for den oprindelige, der var udfordret af opstigende grundvand og deraf følgende oversvømmelse af boringshuset. Den gamle boring er nu sløjfet, og med den nye har vi fået en meget højt ydende boring, der leverer vand af god kvalitet til Dalumværket i Odense.

Drik vand fra hanen

Vand fra hanen er et godt, sundt og billigt valg, når du skal slukke tørsten. Det indeholder 0 kalorier – og belaster ikke miljøet på samme måde som flaskevand i plasticemballage. Du kan se opfordringen til at drikke vand fra hanen på vores biler, når de kører rundt i bybilledet i Odense.

Spildevand

Når vores kunder har brugt vand, løber det i kloakken og ledes til vores renseanlæg. Her renser vi vandet og sender det tilbage til naturen. Det giver os både et vigtigt ansvar for folkesundheden – og for at passe godt på den våde natur omkring os.

Kerneløfter:

- Vi afleder spildevand stabilt og sikkert
- Vi renser spildevandet med respekt for livet i åer, fjord og hav
- Vi udnytter spildevandet som ressource

I en video, vi lagde på LinkedIn, præsenterer projektlederne det nye pyrolyseanlæg.

Nyt pyrolyseanlæg gør slam til supergødning

I 2021 byggede vi et kombineret tørre- og pyrolyseanlæg på Sønder sø renseanlæg som ét af de første i verden. Pyrolyseteknikken omdanner spildevandsslam til *biokoks*, et komprimeret og næringsrigt granulat, der kan bruges som gødning. Teknikken bevarer næringsstoffer og mineraler, men fjerner mange uønskede stoffer fra slammet. Pyrolyse reducerer også mængden af slam, hvilket gør det lettere og billigere at håndtere. Samtidig undgår man den udledning af fx metan og lattergas, som slammet ellers afgiver ved kompostering eller udbringning på landbrugsjord.

Pyrolyseprojektet har vakt interesse både politisk, hos pressen og i branchen, og vi havde en række faglige besøg på anlægget i årets løb. Vi forventer at sætte pyrolyseanlægget endeligt i drift i 2022.

Internationalt samarbejde om fremtidens renseanlæg

Vi har gennem de seneste år testet en ny teknologi, der har potentiale til at spare både plads og energi på renseanlæg. Teknologien MABR – Membrane Aerated Biofilm Reactor – bruger tynde membraner til at tilføre og fordele ilt i spildevandet under den biologiske del af renseprocessen.

Vores tests har vist lovende muligheder for energibesparelser, og i 2021 fik vi tildelt EU-støtte til at arbejde videre med teknologien i fuld skala på Sønder sø renseanlæg. Her vil vi i de kommende år ombygge anlæggets luftningstanke og integrere membranteknologien.

Luftningstanke på Ejby Mølle renseanlæg.

Vores indsats er en del af et internationalt projekt i samarbejde med det store spanske vandselskab Aqualia. Projektet hedder **RESEAU** og handler samlet set om at udvikle metoder til at øge kapaciteten på renseanlæg og samtidig mindske overløb til naturen fra spildevandssystemer.

Overløbsbygværker

168

Kilometer kloakrør

2.760

Nordøst rensningsanlæg, hvor jorden har vist sig at være forurenet med PFAS-stoffer.

Køer græssede på forurenet jord

I 2021 blev der i kødkvæg i Korsør gjort fund af PFAS-stoffer, som bl.a. er kræftfremkaldende. Sagen fik stor opmærksomhed, og VandCenter Syd blev kontaktet af Seden Strandbys kogræsserlaug, som havde køer gående ved Nordøst rensningsanlæg. Undersøgelser viste herefter, at der var for højt indhold af PFAS-stoffer i jordprøver fra området – samt i kødet fra kvæget.

PFAS-stoffer stammer fra en række kilder i industri og husholdninger. Det kommer med spildevandet ind til rensningsanlægget, og en del af det bliver tilbage i spildevandsslammet. Vi ser derfor to mulige grunde til, at jorden ved rensningsanlægget er forurenet:

- Opbevaring af spildevandsslam på området i 1995-1997.

Slammet blev efterfølgende fjernet.

- Opbevaring af sand og grus fra spildevand i 2006-2007. Der var planer om at bygge et anlæg til vask og afvanding af sand og grus. Dette blev senere droppet, og materialet spredt ud på området.

I dag vurderer vi, at vi skulle have søgt om tilladelse til at sprede sand og grus. Det gjorde vi ikke, og derfor burde sand og grus ikke være spredt ud. I 2022 undersøges også området uden for rensningsanlægget, og der bliver taget stilling til, om der er behov for at fjerne forurening.

PFAS i spildevandsslam

Den øgede bevågenhed om PFAS-stoffer medførte i efteråret 2021, at Miljøstyrelsen kom med en **vejledende grænseværdi** for PFAS i spildevandsslam, der bringes ud på marker som biogødning. Vi har derfor sat et prøvetagningsprogram op og vil fremover teste slammet for stofferne.

DNA-analyser kan give bedre rensningsanlæg

På vores rensningsanlæg arbejder millionvis af mikroskopiske "medarbejdere" i døgndrift. Forskellige bakterier gør nemlig en afgørende del af arbejdet med at rense spildevandet. Men bakterier er ikke bare bakterier. Der er mange forskellige typer, og de reagerer forskelligt på fx temperatur, ilt og stoffer i spildevandet, ligesom nogle renser mere effektivt end andre.

Ved at kende de forskellige bakterier i spildevandet – og deres behov og "kompetencer" – kan vi rense vandet mere effektivt ved at optimere betingelserne for de bakterier, vi helst vil have sat i sving. Derfor har vi deltaget i et udviklingsprojekt, som bruger DNA-analyse til at kortlægge rensningsanlæggets bakterietyper. Målet er at kunne lave daglige eller ugentlige analyser, så vi kan overvåge og styre bakteriesammensætningen til den bedst mulige drift på rensningsanlægget. Konceptet har vist lovende resultater og skal testes på flere rensningsanlæg i Danmark det kommende år.

Overblik over overløb

Som spildevandsselskab påvirker vi vandmiljøerne omkring os, ikke mindst når der sker spildevandsoverløb til naturen. Overløb sker ved kraftige regnskyl, hvor der ikke er plads nok i kloaknettet. Det udgør en slags sikkerhedsventil, der skal forhindre det regnforyndede spildevand i at løbe op gennem riste og afløb, fx i privat beboelse. Men overløb belaster vandmiljøet, og derfor arbejder vi løbende på at reducere dem. Det gør vi bl.a. ved at

adskille regn- og spildevand, så kraftig nedbør ikke får spildevandskloakkerne til at løbe over. Det kan du læse mere om i kapitlet **Regnvand**. Sideløbende øger vi flere steder kapaciteten i kloaksystemet med større rør og bassiner, så det kan rumme mere vand.

I 2021 har vi arbejdet på et stort udviklingsprojekt, **MUDP Over-**

I alle nye udstykninger adskiller vi regn og spildevand i separate systemer, så regnskyl ikke kan få spildevandskloakken til at løbe over. Her boligområdet Bellinge Fælled i Odense.

løb, som handler om at skabe værktøjer og målemetoder til at analysere overløb og deres effekter – og derudfra styre kloaksystemer og overløbsbygværker på den måde, der er mest nænsom over for miljøet. Projektet, som fortsætter til og med 2023, er støttet af Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP) og omfatter en række aktører.

Fornyelse af udledningstilladelser

Efter den danske miljøbeskyttelseslov skal man have en udledningstilladelse, når man leder rensat spildevand ud i naturen eller har regnvandsbetingede overløb. Tilladelsen skal tage hensyn til recipienten (det vandmiljø, der modtager vandet) og regulerer bl.a. hvor meget vand, der må løbe ud, og hvad det må indeholde.

VandCenter Syd dækker et stort område og driver flere spildevandsanlæg. Derfor har vi flere forskellige udledningstilladelser, som er udstedt af vores myndigheder. Tilladelserne skal opdateres, hvis vilkårene ændrer sig. Det kan fx være, hvis et område

udbygges, eller hvis der generelt bliver skærpede krav til beskyttelse af vandmiljøet.

En række af vores udledningstilladelser er udløbet og/eller skal opdateres. Vi er løbende i dialog med vores ejerkommuner om rammer og vilkår for de forskellige udledninger, men der er et efterslæb med at få de formelle papirer ført ajour.

I 2021 har vi arbejdet med at skabe overblik over alle udledningstilladelser og deres status. Ved årets udgang fik vi pålagt af Miljøstyrelsen at søge ny tilladelse for et bestemt område. Den-

ne udledningstilladelse skal være på plads inden udgangen af 2022.

Det generelle arbejde med at ajourføre alle relevante tilladelser påbegynder vi også i 2022. Det er et omfattende arbejde, som kommer til at strække sig over en årrække.

Sammen om bedre vandmiljø i Odense Fjord

Odense Fjord er en af vores primære recipienter, dvs. modtager af det rensede spildevand fra renselanlæg, samt overløb i forbindelse med store regnmængder. Det betyder, at vi har indflydelse på vandmiljøet i fjorden – og dermed også et ansvar for at passe godt på den.

Det er en del af vores strategi at bidrage til sunde vandmiljøer, og vi ønsker at skabe bedre forhold for livet i fjorden. Derfor gik vi ind i et nyt, stort miljøsamarbejde i sommeren 2021. Her vil vi sammen med 14 andre fynske virksomheder, institutioner

og organisationer skabe en bedre økologisk tilstand i fjorden. Deltagerne spænder lige fra Syddansk Universitet over Odense Havn til landboforeningen L&F Centrovic og fire fynske kommuner, og dermed er der en bred indsigt i Odense Fjord fra forskellige vinkler.

Formålet med samarbejdet er at benytte den samlede viden til at identificere og iværksætte de aktiviteter, som bedst hjælper fjordens vandmiljø.

Direktør Mads Leth blev interviewet af DR om det nye samarbejde for bedre vandmiljø i Odense Fjord.

I efteråret 2021 blev der nedsat tre arbejdsgrupper, som skal arbejde med fjordens opland, selve fjorden og dataanalyse. Derudover arbejdede man i projektet på at skabe kontakt og dialog med de lokale politikere.

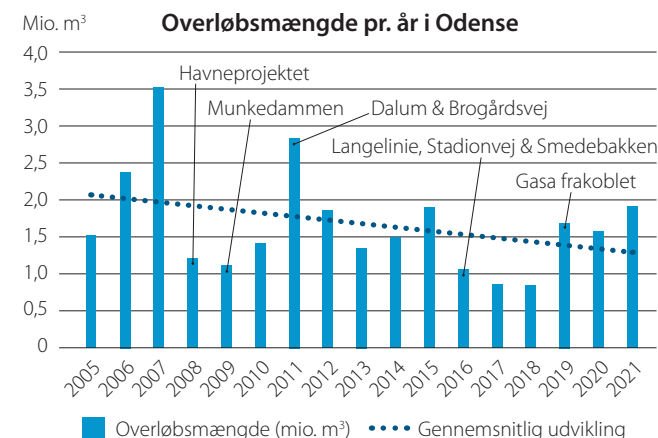
Vi investerer for at reducere overløb

Hvert år indberetter vi mængde og antal af overløb til myndighederne. I 2021 var den samlede overløbsmængde i Odense og Nordfyns kommuner knap 2 mio. m³. Året bød på flere kraftige regnhændelser i juli og en ekstraordinært våd efterårsferie, hvilket er en del af forklaringen på det høje overløbstal.

Vi har investeret kraftigt i kloaksystemet gennem de seneste år, bl.a. med flere store projekter til at reducere overløb. Effekten af vores indsats er dog svær at måle fra år til år, fordi der er meget store forskelle i både nedbørsmængder og nedbørsmønstre – dvs. hvordan nedbøren er fordelt over året – fra ét år til det næste. Derfor kan overløbsmængderne variere tilsvarende.

For at få en fornemmelse af udviklingen er det nødvendigt at se på gennemsnittet over en længere årrække.

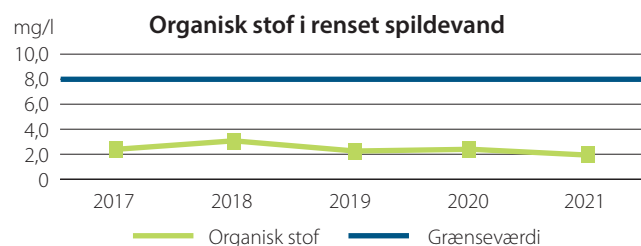
Figur 3 viser udviklingen i mængden af årlige overløb i Odense Kommune siden 2005 samt den gennemsnitlige udviklingstendens (stiplet linje). På figuren er markeret udvalgte større kloakprojekter, vi har gennemført for at reducere overløb. Projekterne er noteret på de år, hvor de er afsluttet og sat i drift. Som grafen viser, er mængden af overløb samlet set faldende, og vores projekter ser ud til at have den ønskede effekt i forhold til at mindske overløb.

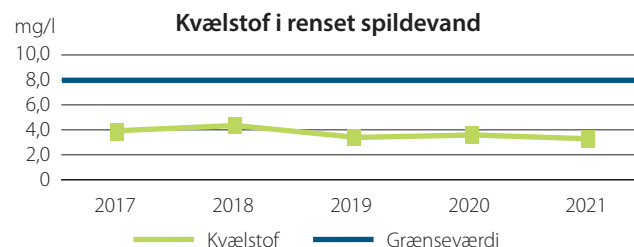
Figur 3: Årlig overløbsmængde i Odense Kommune siden 2005 og gennemsnitlig udviklingstendens.

Sådan rensede vi spildevandet

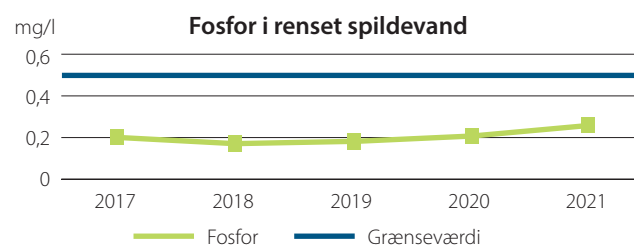
På renselanlæggene renses spildevandet især for organisk stof, kvælstof og fosfor. Graferne i figur 4, 5 og 6 viser indholdet af de tre stoffer i det rensede spildevand fra vores anlæg. Vi overholdt renskravene og lå under de lovmæssige grænseværdier for alle tre stoffer i 2021.

Figur 4: Indhold af organisk stof i det rensede spildevand (mg/l).

Figur 5: Indhold af kvælstof i det rensede spildevand (mg/l).

Figur 6: Indhold af fosfor i det rensede spildevand (mg/l).

Kontrol af det rensede spildevand

Det rensede spildevand skal overholde en række krav for at sikre gode betingelser for dyr og planter i de vandmiljøer, vandet ledes ud til. Derfor overvåger vi løbende spildevandets sammensætning, og i 2021 skete det fem gange, at vand fra et renselanlæg overskred kravene.

I fire tilfælde var iltniveauet i vandet ikke højt nok. I et enkelt tilfælde målte vi for høj pH-værdi. I alle tilfælde har vi undersøgt årsagerne og efter behov foretaget justeringer på anlægget for at undgå gentagelser. De fem overskridelser vurderes ikke at have haft nogen stor påvirkning af vandmiljøet, da de enten var kortvarige (under et minut) eller skete, mens vandmængden fra anlægget var lille. Vi har indberettet alle overskridelser til myndighederne.

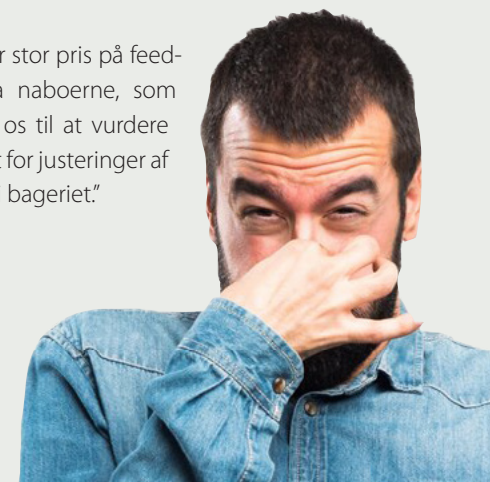
Det lugter af l...!

Vores største renselanlæg, Ejby Mølle, blev anlagt i 1908 som et af Danmarks første. Dengang lå det langt uden for byen, men siden er Odense vokset, så anlægget i dag er omgivet af beboelseskvarterer. Det betyder, at mange mennesker bor med renselanlægget som nabo.

I årets løb modtog vi 14 henvendelser om lugt fra anlægget fra beboere på de nærliggende villaveje. Det er et højt antal, da vi kun plejer at få 1-3 henvendelser årligt. Vores vurdering er, at det er et renoveringsprojekt, som har givet øgede lugtgener. Normalt renses luften fra anlæggets første del i et såkaldt kompostfilter, der fjerner dårlig lugt. I 2021 var dette filter i en længere periode ude af drift på grund af renoveringsarbejdet. Vejr og vind kan også have spillet ind, da varmt og tørt vejr generelt giver mere lugt på renselanlægget. Det er de færreste, der er glade for lugten af renselanlæg, og vi arbejder løbende på at reducere lugtgener for naboerne. I 2021 blev der bl.a. opført en ny, aflukket lagertank til opbevaring af slam som erstatning for tidligere åben opbevaring.

Vi sætter stor pris på feedback fra naboerne, som hjælper os til at vurdere behovet for justeringer af "lugten i bageriet."

Regnvand

Vi har som vandselskab ansvar for at bidrage til en velfungerende og bæredygtig håndtering af regnvand – for at beskytte naturen mod forurening og samfundet mod oversvømmelser.

Kerneløfter:

- Vi tager hånd om regnvand – og sammen beskytter vi mennesker og miljø mod oversvømmelser
- Vi udvikler vores infrastruktur, så vi er klar til at håndtere klimaforandringer
- Vi bidrager til udviklingen af grønne byer

Vi skiller regn- og spildevand ad

Separatkloakering er én blandt flere metoder, der kan holde stigende mængder regnvand ude af kloakken.

I 2021 gik vi i gang med at separatkloakere de tre nordfynske landsbyer Egense, Norup og Kappendrup. Det betyder, at regn og spildevand fremover vil blive ledt bort i hver sit rør. Ved at holde regnvandet ude af spildevandskloakkerne kan vi opnå, at lokale vandløb bliver mindre belastet af overløb ved kraftige

regnskyl, og risikoen for oversvømmelse af fx private ejendomme reduceres. En gevinst ved fornyelsen af kloaksystemet er også, at problemer med rotter bliver mindre.

Sidste år gik vi desuden i gang med at forberede separatkloakeringen af to områder i det nordlige Odense, bl.a. med information af grundejerne på et borgermøde.

I en video på vores hjemmeside kan kunderne lære mere om separatkloakering.

Information til kunder

Regn- og spildevand skal også adskilles på private grunde, når vi gennemfører kloakseparering. Grundejeren kan vælge at adskille regn- og spildevand i separate rør, ligesom vi gør på den offentlige del af kloaksystemet. Grundejeren kan også vælge at separere ved at holde regnvand på egen grund med LAR (Lokal Afledning af Regnvand).

Vi har stort fokus på formidling, så grundejerne forstår, hvorfor regn- og spildevand skal adskilles, og bliver klædt på til at beslutte, hvordan det skal foregå på deres grund.

Ny måde at samarbejde med kunderne på

En stor mængde regnvand bliver ledt til kloaksystemet fra private grunde. Vi samarbejder derfor med kunderne om regnvandshåndtering.

I sidste års ansvarlighedsrapport beskrev vi en ny form for samarbejde – hvor vi var gået sammen med grundejere i det sydlige Odense om et projekt. Grundejere på to villaveje forpligtede sig til at håndtere regnvand på egen grund, hvis vi til gengæld anlagde LAR-vejbede, der nedsiver regnvand fra offentlig vej.

De gode resultater og den positive omtale af dette samarbejde har skabt interesse hos kunder i andre bydele, der ønsker at samarbejde om lignende projekter. Tre borgergrupper har kontaktet os, og det ene projekt er sat i gang.

Vi undersøger en lang række forhold, før vi vælger at gå ind i disse regnvandsprojekter. Et projekt skal både afhjælpe lokale udfordringer med oversvømmelser og overløb og hænge sammen økonomisk, før vi kan samarbejde med kunderne om regnvandshåndtering.

Til foråret vil blomsterne spire frem i bedet og give ekstra liv til en ellers grå villavej.

Store mængder regn i efterårsferien

Kloaksystemet og tilkoblede anlæg er indrettet til at håndtere store regnmængder ud fra forskellige beregninger og prognoser.

Indimellem får vi så meget regn og så kraftige regnskyl, at vores kloakinfrastruktur kommer på prøve. Dette var tilfældet i efterårsferien 2021, hvor Odense på to døgn fik mere regn, end vi normalt får i hele oktober måned.

Kloakker, bassiner og pumpestationer klarede disse regnmængder efter hensigten. Vi kunne konstatere, at det samlede system kunne håndtere de vandmængder, vi forventer.

Når systemet ikke længere har kapacitet til at opbevare og flytte de store mængder vand, løber kloakkerne over via overløbsbygværker (læs om overløb i kapitlet **Spildevand**).

LAR-vejbed: Teknisk anlæg og blomstrende oase i ét

Vi anlægger flere steder LAR-vejbede, som forskønner parcelhuskvarterer. Vejbedene kan fungere som grønne elementer i byrummet, men de er grundlæggende tekniske anlæg, der aflaster og holder regnen ud af kloakkerne.

Vejbedene skal leve op til en række krav på overfladen, så som det æstetiske udtryk – men også fungere rent teknisk under overfladen.

For at sikre, at vejbedet fungerer bedst muligt, skal en række forhold være på plads:

- Planterne i bedet skal kunne tåle både tørke og et meget vådt miljø.
- Jorden i bedet skal være i stand til at filtrere bl.a. olie fra vejvandet.
- Vejbedene må ikke kræve for dyr vedligeholdelse.

I dag ser vi LAR som en del af vores drift, og vi undersøger, hvordan vi får de mest funktionelle vejbede. Udviklingen sker i tæt samarbejde med entreprenører, anlægsgartnere, uddannelsesinstitutioner og andre forsyninger. Samtidig fortsætter vi med at søge ny viden om drift af LAR-vejbede og deres funktion, fx i projektet *Det holistiske vejbed*, som vi deltager i sammen med universiteter og aktører fra erhvervslivet.

Erfaringerne med drift af LAR-vejbede delte vi i 2021 på to workshops, hvor Odense Kommune, Frederiksberg Kommune, Hovedstadens Forsyning (HOFOR) og et anlægsgartnerfirma deltog.

Klimaklar-app'en simulerer her vandstand i Kongens Have i Odense i tilfælde af ekstremregn.

LAR-vejbede langs en villavej i Odense.

Odense-modellen for klimatilpasning

Klima- og samarbejdsprojektet *Odense-modellen* blev sat i søen i 2018. Projektet har modtaget støtte fra EU og har bl.a. haft til formål at opbygge tværfagligt samarbejde og udvikle forskellige værktøjer i arbejdet med klimatilpasning.

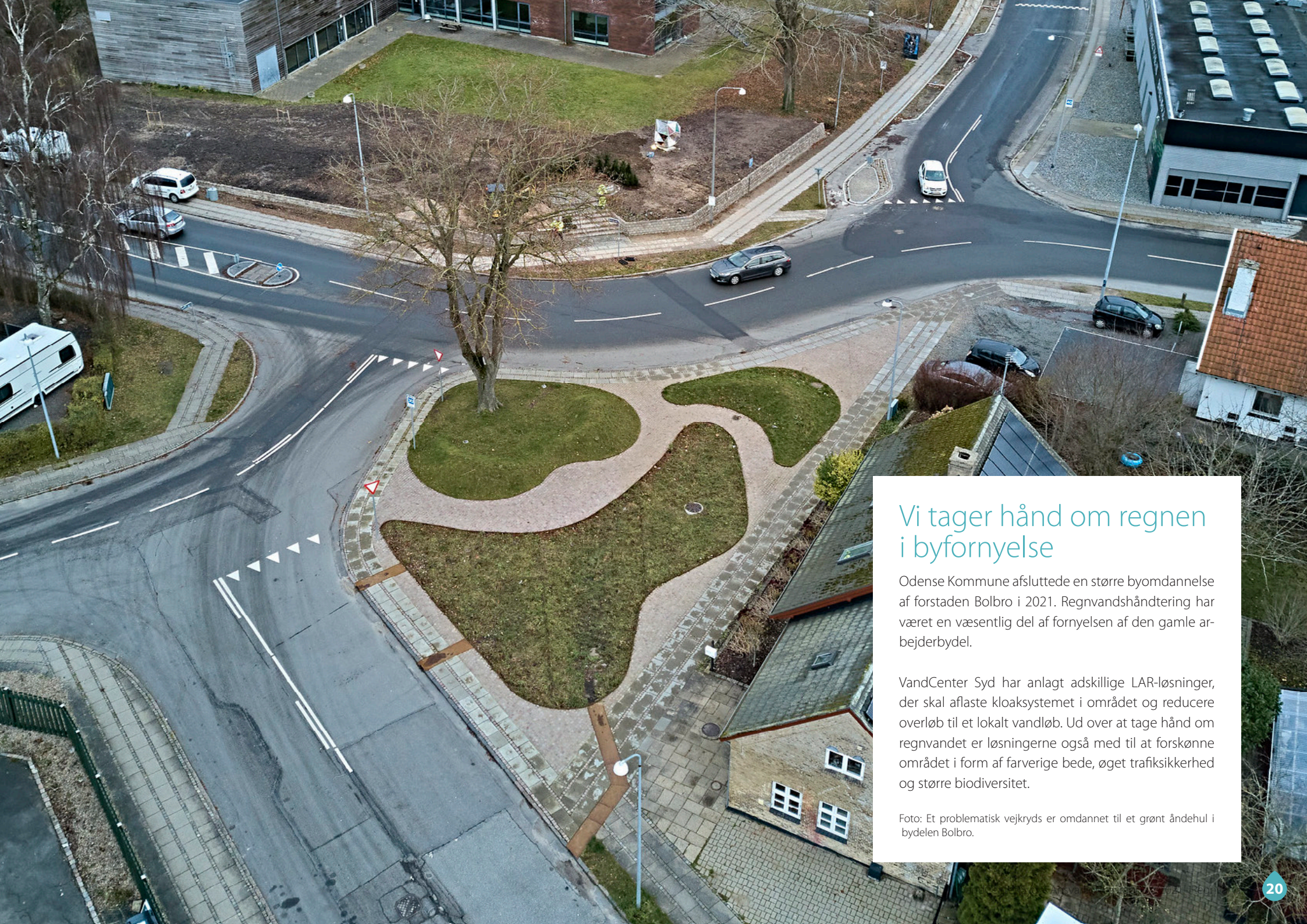
I slutningen af 2021 blev projektet afsluttet – og Odense Kommune og VandCenter Syd kan se tilbage på fire år, hvor en lang række målsætninger blev nået.

Af væsentlige resultater fra projektet kan bl.a. nævnes:

- En vandstrukturanalyse, der giver indikationer om fremtidens klima i Odense.

- Et idékatalog til klimatilpasning.
- En kortlægning af, hvor grundvandet står højt i Odense Kommune – og hvor grundvandet kan skabe udfordringer.
- Hjemmesiden klimaklar.nu og app'en *Klimaklar*.

Projektets forskellige analyser og indsigter er indarbejdet i en såkaldt *Masterplan for klimatilpasning*. Masterplanen er den første af sin slags, og den beskriver, hvordan vi kan ruste Odense mod vand fra alle sider – altså både regnvand, grundvand og havvand.

Vi tager hånd om regnen i byfornyelse

Odense Kommune afsluttede en større byomdannelse af forstaden Bolbro i 2021. Regnvandshåndtering har været en væsentlig del af fornyelsen af den gamle arbejderbydel.

VandCenter Syd har anlagt adskillige LAR-løsninger, der skal aflaste kloaksystemet i området og reducere overløb til et lokalt vandløb. Ud over at tage hånd om regnvandet er løsningerne også med til at forskønne området i form af farverige bede, øget trafikikkerhed og større biodiversitet.

Foto: Et problematisk vejkrøds er omdannet til et grønt åndehul i bydelen Bolbro.

Bæredygtig udvikling

Vi tager ansvar for en bæredygtig udvikling gennem grøn energiproduktion, ressourceeffektivitet og blik for livscyklus. Vi stræber efter et neutralt klimaaftryk som virksomhed og gør dette gennem teknologiudvikling, samarbejde og partnerskaber.

Kerneløfter:

- Vi sikrer bæredygtigt ressourceforbrug og produktion
- Vi arbejder for bæredygtig udvikling og innovation lokalt, nationalt og globalt
- Vi bidrager til at realisere FN's verdensmål, dér hvor vi kan gøre den største forskel

Ny slamlagertank skal forhindre emission af metan

Vi arbejder på at nedbringe vores udledning af klimagasser. Sidste år byggede vi en slamlagertank, der skal reducere emission af metan fra spildevandsslam.

Slamlageret opbevarer resterne af det spildevandsslam, der allerede har været forbi en rådnetank. Slamresterne afgiver dog stadig en mindre mængde metan. Ved at lægge låg på slamlagertanken, kan vi forhindre denne emission til atmosfæren – og i stedet bruge metanen i vores energiproduktion. Vi kobler den nye slamlagertank til renseanlægget i løbet af 2022.

Arbejdet med slamlagertanken er en del af udviklingsprojektet **ARES**, der har fokus på reduktion af emissioner fra renseanlæg og skal bidrage med viden til at reducere vores klimaaftryk.

Medarbejderne var inviteret til rejsegilde, hvor de kunne se slamtanken indefra.

CO₂-fangst

Vi stiller os gerne til rådighed for innovative samarbejder, der kan bidrage til at løse vores udfordringer. Det gælder fx samarbejdet med en fynsk ingeniør- og udviklingsvirksomhed, der i 2021 opsatte et pilotanlæg til at fange CO₂ fra en skorsten på Ejby Mølle renseanlæg. Anlægget omsætter CO₂ fra røggassen til brint, flydende CO₂ og ren ilt i en elektrokemisk proces. Der er tale om en ny måde at fange CO₂ på, og teknologien er stadig kun på udviklingsstadiet. De foreløbige resultater er lovende – så lovende, at projektet nu opskaleres og fortsætter med tilskud fra det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram.

Klimaneutral i 2050

Et af visionsmålene i vores *Strategi 2020-2024* er at blive klimaneutral i 2050. Vi har tidligere haft som mål at blive CO₂-neutrale, og det har betydet, at vi har bragt vores energiforbrug ned. Med formuleringen "klimaneutral" vil vi se på udledningen af klimagasser i *hele* værdikæden af vores aktiviteter – altså bl.a. også vores anlægsaktiviteter og den klimabelastning, vores leverandører og underleverandører har, når de arbejder for os.

Klimaregnskab

I 2021 har vi undersøgt, hvordan vi kan omsætte det ambitiøse visionsmål om at blive klimaneutral til handling. Et led i dette er udviklingen af en ny model for vores klimaregnskab. Det er

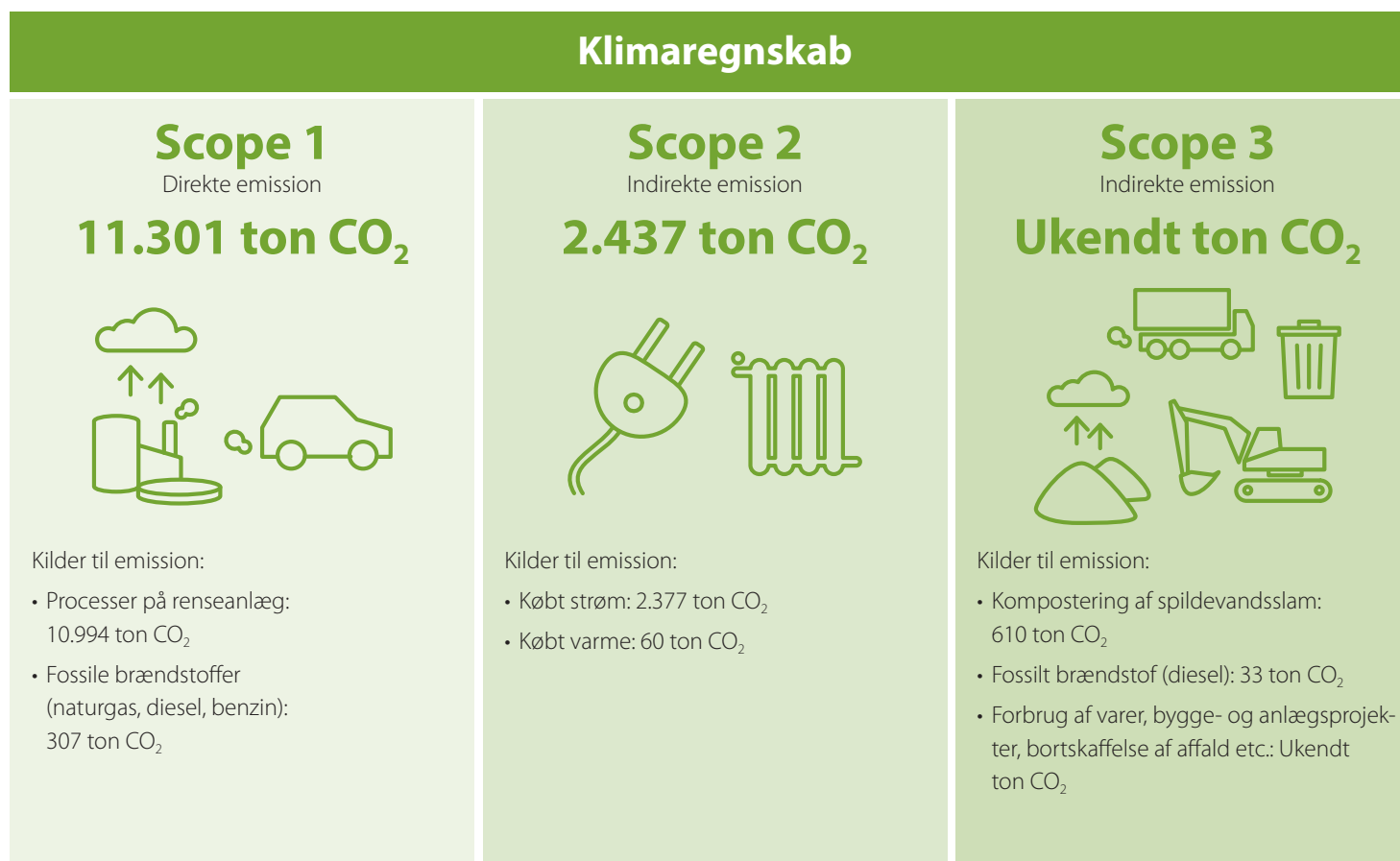
en kompliceret opgave at udvikle og afgrænse en klimaregnskabsmodel, og vi besluttede derfor i 2021 at få ekstern hjælp til opgaven.

I figur 7 har vi opstillet vores CO₂-emission i forskellige scopes, der viser hhv. den direkte og indirekte udledning. I scope 1 angives vores direkte udledning, som bl.a. er emission fra processer på renseanlæg og emission ved brug af fossile brændstoffer. Scope 2 er den indirekte udledning fra købt el og varme. Scope 3 er indirekte udledninger, der stammer fra aktiviteter uden for selskabet – fx aktiviteter hos leverandører, indkøb af produkter, affald etc. Vi er bevidste om, at opgørelsen af scope 1 og scope 3

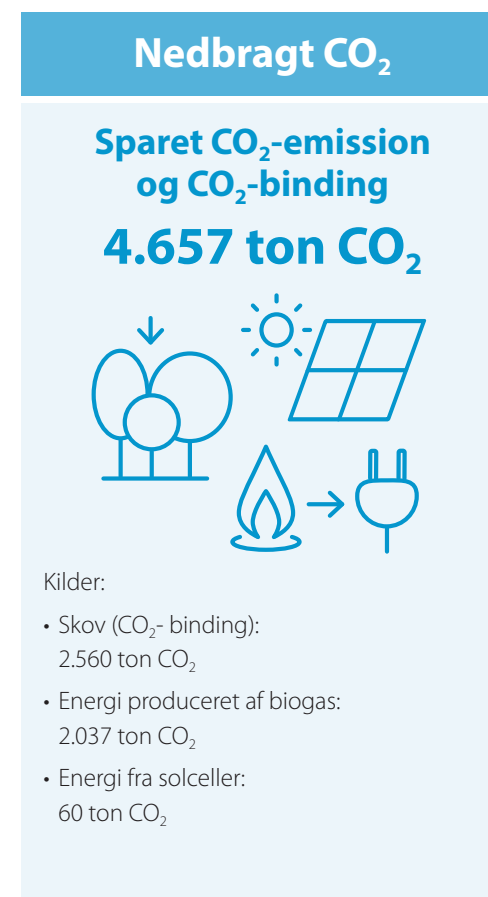
ikke er fuldstændig. Dels mangler vi metoder til at opgøre emissioner, og dels skal der tages beslutninger om grænser for, hvad der skal medregnes.

Vi producerer energi af biogas på renseanlæg og fra solen med solceller, hvilket er med til at "nedbringe" vores CO₂-belastning af atmosfæren. Når vi opstiller emissionen i scopes, får vi ikke overblik over disse indsatser. Derfor har vi opstillet en figur, der viser, hvor meget CO₂-udledning vi har sparet atmosfæren for ved at producere energi – samt hvor meget CO₂, vi har bundet i skovene, vi har plantet. Se figur 8. Beregningsmetoden for "Sparet CO₂" er ændret i 2021, hvorfor der ikke kan sammenlignes med tidligere års data.

Figur 7: VandCenter Syds klimaregnskab for 2021 angivet i CO₂-ækvivalenter, fordelt på scope 1, 2 og 3.

Figur 8: Den mængde CO₂, vi har sparet atmosfæren for i 2021, angivet i CO₂-ækvivalenter.

Kulfiltrene er sat op på boringer ved vores kildeplads i Lindved.

Kulfiltrene placeres inde i en container.

Manøvrerum til bæredygtig indvinding

Vi bestræber os på at indvinde grundvand på en bæredygtig måde og tage hensyn til både vandkvalitet, grundvandsressourcen, omkringliggende vandmiljø og natur, energiforbrug mv.

I 2017 fandt vi pesticidresten desphenyl-chloridazon i grundvandet. For at kunne levere vand, der overholder grænseværdierne, har vi været nødt til at indvinde mindre fra forurenede boringer – og mere fra rene boringer. Det betyder, at vores ma-

nøvrerum – og muligheden for at tage andre hensyn i indvindingen – er blevet væsentligt reduceret.

Forsøg med lokal kulfiltrering

I samarbejde med to andre forsyninger har vi i 2021 kørt et forsøg, hvor kulfiltrering lokalt ved boringen skal rense grundvandet for pesticid. I efteråret satte vi to kulfiltre op ved en boring på Lindved kildeplads syd for Odense. Boringen er én af vores

boringer, som er hårdest ramt, og den har derfor været taget ud af brug.

Fordi der er tale om et forsøg, ledes det rensede vand ud i en nærliggende bæk. Da rensningen har vist sig at være effektiv, ansøger vi i 2022 Odense Kommune om lov til at rense grundvandet på boringsniveau og bruge det i vores drikkevandsproduktion.

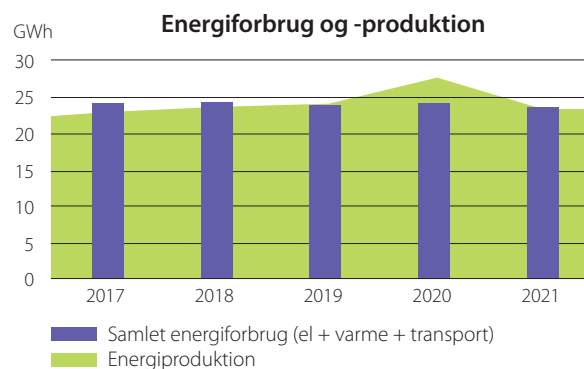
Energiproduktion faldt i 2021

Vi har de senere år været en virksomhed, der producerede mere energi, end vi selv brugte – og tallene har forbedret sig fra år til år. I 2021 nåede vi dog lige præcis ikke at være selvforsynende. Se figur 9. Det skyldes, at vi producerede mindre energi sammenlignet med de tidligere år. Energiproduktionen faldt, fordi vores renseanlæg modtog mindre af et bestemt restprodukt fra en kunde, der producerer bioolie – et produkt, som normalt øger energiproduktionen. Selvom vores energiproduktion faldt, så brugte vi også mindre energi – og det er under 29.000 kWh, der adskiller os fra at være selvforsynende.

Når vi har sparet på energien i 2021, skyldes det en række løbende tiltag og aktiviteter på vores renseanlæg. Som eksempel kan nævnes, at bundbeluftningen er blevet udskiftet på Nordvest renseanlæg.

På samme måde prøver vi også løbende at optimere vores energiproduktion:

- Vi har gjort forsøg med enzymer i rådnetanke for at forbedre rådneprocessen og dermed øge gasproduktionen. Vi evaluerer forsøget i 2022.
- Den nye slamlagertank kan bidrage positivt til vores energiproduktion i 2022, fordi vi får udnyttet mere metan fra spildevandsslammet.

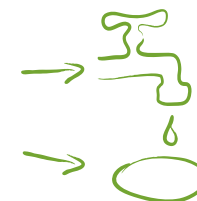

Figur 9: Udviklingen i GWh fra 2017-2021.

Elforbrug

Vi bruger strøm, når vi leverer drikkevand og renser spildevand. Hver gang du bruger 1 m³ vand fra hanen, bruger vi 1,52 kWh strøm:

- 0,33 kWh bruges til at producere og levere drikkevandet.
- 1,19 kWh bruges til at aflede og rense spildevandet.

Medarbejdere

Vi er arbejdsplads for over 200 engagerede mennesker, der investerer deres tid og kræfter hos os. Det er vores opgave at sikre en arbejdsplads, hvor vores medarbejdere trives og udvikler sig.

Kerneløfter:

- Vi tager hånd om vores medarbejders sikkerhed, sundhed og trivsel på jobbet
- Vi støtter vores medarbejders faglige og personlige udvikling
- Vi understøtter et rummeligt og fair arbejdsmarked

Tjek på trivsel

Coronapandemien betød også i 2021 uforudsigelighed og løbende ændringer af de daglige arbejdsvilkår. Vi havde derfor skærpet fokus på medarbejdernes trivsel, da den første lange periode med "undtagelsestilstand" sluttede i foråret.

Hyppigere trivselsmålinger

Vi gennemførte i årets løb to trivselsmålinger blandt medarbejderne – én i marts og én i november. Forud for den første måling havde mange arbejdet hjemmefra eller været på arbejde og følt sig mere udsatte - og spørgsmålene i undersøgelsen handlede i høj grad om trivsel i relation til coronasituationen. November-målingen omhandlede trivsel i bredere forstand og var desuden udvidet med spørgsmål om krænkende adfærd. I

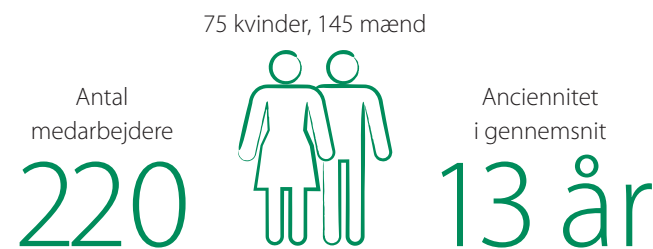
alt 89 % af medarbejderne besvarede den seneste trivselsmåling, som generelt viste høj trivsel. Opfølgning på trivselsmålingerne foregår løbende i de enkelte afdelinger.

Hidtil har vi haft trivselsmålinger blandt medarbejderne hvert tredje år som del af den lovpligtige arbejdspladsvurdering (APV), men fremover vil vi gennemføre mindst én trivselsmåling om året. Formålet er at opdage og håndtere eventuelle tegn på mistrivsel i tide.

Tværgående værktøjer

Den lange periode med corona gav os praktisk erfaring med hjemmearbejde, digitale mødesteder og nye måder at tilrette-

lægge arbejdet på, både for driften og de administrative medarbejdere. For at udnytte disse erfaringer bedst muligt arbejdede en projektgruppe i 2021 med at samle og formidle *best practice* for arbejdskultur på tværs af virksomheden. Gruppen gav anbefalinger om kalender- og mødekultur samt kommunikation.

Stigning i arbejdsulykker

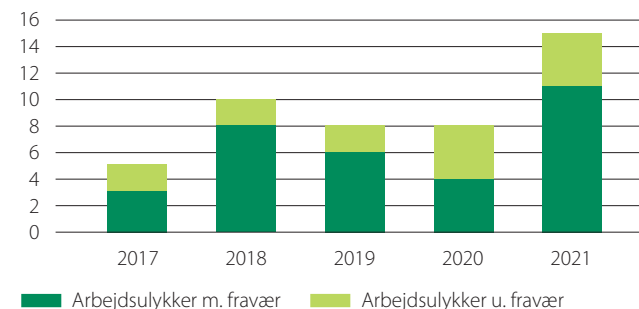
I 2021 oplevede vi desværre markant flere arbejdsulykker end de foregående år. I alt blev der anmeldt 15 arbejdsulykker, hvoraf de 11 medførte fravær. Til sammenligning blev der i 2019 og 2020 registreret otte ulykker pr. år. Ulykkerne i 2021 spændte bredt og omfattede bl.a. trafikuheld, fald på glat eller ujævn terræn og klemskader ved brug af udstyr.

Vores holdning er, at én arbejdsulykke er én for meget, og vi tager udviklingen meget alvorligt. Vi følger op på alle ulykker med samtale og årsagsanalyse mellem den berørte medarbejder, nærmeste leder og arbejdsmiljøchefen. Årets ulykker viser, at vi fortsat skal arbejde med at skærpe den enkelte medarbejders opmærksomhed på risikofaktorer under arbejdet.

I løbet af året satte vi ekstra ressourcer af til arbejdsmiljøområdet og etablerede en taskforce til bl.a. at gennemføre flere af de såkaldte arbejdsmiljørunderinger i driften, hvor sikkerhed

og arbejdsforhold tjekkes. Fremover bliver den øverste ledelse i driften også inviteret med på sikkerhedsrundringerne. Derudover vil vi fortsat arbejde med årsagsanalyse for at skærpe opmærksomheden og forebygge nye ulykker.

Arbejdsulykker

Figur 10: Antal arbejdsulykker med og uden fravær de seneste fem år.

Sikkerhed lige på trapperne
Med piktogramskilte og tekst på trappetrinnene satte vi i 2021 fokus på sikkerhed for at forhindre faldulykker på vores trapper.

Når det nær var gået galt

Vi beder alle medarbejdere om at registrere "nærved-ulykker" for at få øje på risikofaktorer, før de fører til uheld og arbejdsskader. I 2021 blev der indberettet 81 nærved-ulykker mod 45 året før. Det er vi glade for, da det tyder på stigende opmærksomhed på risikable forhold. Som noget nyt begyndte vi i 2021 også at registrere psykiske hændelser, og der blev indrapporteret to sager.

Kompetence- og lederudvikling

Værdibaseret ledelse er et vigtigt element i vores kultur, og det ønsker vi at styrke. Derfor har vi i 2021 startet et stort lederudviklingsprogram, der bl.a. har budt på dybdegående personprofilanalyse kombineret med 360-graders evaluering af den enkelte leder. Det har resulteret i individuelle handleplaner. Forløbet skal understøtte vores ledelsesprincipper og klæde vores ledere på til at være *nærværende, tydelige, modige og ambitiøse*. Vi har gennemført tre af fire moduler af forløbet for alle ledere. Det fjerde og sidste modul gennemføres i 2022.

Ud over de obligatoriske lovpligtige kurser og engelskundervisning har vi fortsat prioriteret ordblindeundervisning for udvalgte medarbejdere, da det over de sidste år har medført en positiv forandring i vores kultur. Fra at være et næsten tabubelagt emne med dårlige minder, fortæller vores medarbejdere nu åbent deres historier og deler erfaringer med kolleger i andre forsyninger.

Udvikling i sygefravær

I 2021 faldt det gennemsnitlige korte sygefravær (korttidsfravær) til 4,9 dage pr. medarbejder mod 6,2 dage i 2020. En af årsagerne er muligvis, at mange medarbejdere arbejdede hjemmefra i 2021, så der var mindre fysisk kontakt og dermed mindre smittemulighed.

Til gengæld steg det samlede gennemsnitlige antal sygedage pr. medarbejder i 2021 til 10,4 dage mod 8,4 året før. Det skyldes

enkelte meget lange sygdomsforløb, som trak gennemsnittet op.

Vi følger løbende udviklingen i sygefravær via månedlige statistikrapporter og arbejder bl.a. med delvise raskmeldinger og individuel jobtilpasning for bedst muligt at hjælpe den sygdomsramte medarbejder tilbage igen.

Netværk for studentermedhjælpere

I det daglige får vi hjælp til en række opgaver af dygtige studerende, som er fordelt på forskellige afdelinger i VandCenter Syd. I 2021 ansatte vi otte nye studentermedhjælpere og besluttede samtidig at etablere et netværk for de studerende, vi har ansat. Formålet er at skabe bedre muligheder for videndeling, fælles opgaveløsning og kollegialt sammenhold mellem studentermedhjælperne på tværs af virksomheden. Det er frivilligt at deltage i netværket.

Fire af de studentermedhjælperne, som arbejder i VandCenter Syd.

Global Compact

VandCenter Syd har tilsluttet sig FN's *Global Compact*-principper for virksomheders samfundsansvar. Det indebærer bl.a., at vi forpligter os til at respektere menneskerettighederne og bekæmpe korruption. Alle vores medarbejdere er omfattet af offentlige overenskomster og kan frit organisere sig i faglige forbund.

I kampen mod korruption er vi i høj grad reguleret via dansk lovgivning. Som supplement har vi en gavepolitik, en ansættelsespolitik med tiltag mod nepotisme og en procedure, hvor alle indkøb, kontrakter og lignende kræver to interne underskrivere.

Derudover har vi en whistleblowerordning for både interne og eksterne interessenter. Der har ikke været anmeldelser på denne i 2021.

Vi accepterer ingen diskrimination i ansættelses- og arbejdsforhold. Vi har ikke identificeret tilfælde af diskrimination i 2021 – hverken i årets trivselsundersøgelser eller ved anmeldelser til HR, øverste ledelse eller VandCenter Syds whistleblowerordning.

Verdensmål i hverdagen

Vi støtter FN's verdensmål og har bl.a. indarbejdet dem i vores virksomhedsstrategi. Et eksempel på verdensmål omsat til hverdagspraksis så vi i 2021 hos vores el-team. Teamet gav sig selv den udfordring udelukkende at bruge genbrugsmaterialer fra virksomhedens hylder, da de skulle bygge en kontrolboks til et nyt projekt. Ved at genbruge materialer blev der sparet på både materialer og transport. Historien om "genbrugsboksen" illustrerer helt konkret, hvordan medarbejderne bærer verdensmålene med sig i nye måder at arbejde og tænke ressourcer på.

Tre medarbejdere ved kontrolboksen bygget af genbrugsmaterialer.

Samfund

Som offentligt ejet virksomhed har vi et særligt samfundsansvar. Det betyder, at vi skal lytte til kundernes behov, være transparente, bidrage til udvikling af vores lokalområde og samarbejde med uddannelsesinstitutioner og andre interessenter.

Kerneløfter:

- Vi bidrager til bæredygtig udvikling gennem videndeling og formidling
- Vi udvikler vores produkter og service i dialog med vores kunder
- Vi bidrager til samfundsudvikling og skaber værdi for fællesskabet

Vi understøtter byens vokseværk

Som vandselskab har vi en vigtig opgave ved byudvikling i vores forsyningsområde. Hver gang nye bydele vokser frem, skal vi sørge for, at de nye bebyggelser kan få leveret drikkevand og komme af med regn- og spildevand. I 2021 investerede vi ca. 36 mio. kr. i udstykningsprojekter. Det svarer til 13 % af årets investeringsprojekter.

Vores arbejde begynder, når *kommuneplaner* udpeger de områder, der skal udvikles i de kommende år. Vi giver kommunen vores vurdering af fordele og ulemper ved de foreslåede områder i forhold til vandforsyning og kloakering.

Når kommuneplanen er vedtaget, udarbejdes der *lokalplaner* for hvert af de udpegede områder. Vi byder ind med vores vurdering af særlige opmærksomhedspunkter for hvert område, fx højtstående grundvand og muligheden for at komme af med regnvand. I alle nyudstykningsprojekter skal regnvand håndteres separat fra spildevandet, og derfor estimerer vi bl.a. behovet for regnvandsbassiner i området. I 2021 har vi bidraget ved opstart af 60 nye lokalplaner og vedtagelse af 48.

Samarbejde med bygherre

Når lokalplanerne er på plads, kan grundejerne planlægge de-

res byggeprojekter. Her er der brug for tæt dialog mellem bygherre, kommune og forsyningselskaber som VandCenter Syd. Det er bl.a. vigtigt at få beregnet og afsat den nødvendige plads til regnvandsbassiner tidligt i processen. I 2021 har vi arbejdet på en samlet vejledning til byggemodningsprocessen for at lette samarbejdet med bygherren.

Når projekteringen er på plads, starter anlægsarbejdet og gør projektet til virkelighed. I 2021 har vi arbejdet på 15 udstykningsprojekter inden for både bolig og erhverv.

Dalum Papir: Omdannelse af den tidligere Dalum Papirfabrik vest for Odense Å til boliger.

Pilegårdsvænget i Sønderød: Udstykning til to nye boligvænger med 40 parcelhuse.

Markhaven: Udstykning af nyt stort boligområde i Agedrup inkl. et vandløbsprojekt til regnvandshåndtering.

Cortex Park: Blandet bolig- og erhvervsudstykningsprojekt nær universitetet i Odense.

Det får du for dine vandkroner

Prisen for vand og spildevand hos VandCenter Syd har de seneste år været stabil med enkelte mindre prisfald. I 2021 var den samlede pris 53,90 kr. pr. m³ (17,96 kr. for drikkevand og 35,94 kr. for spildevand). Du kan læse mere om prisudviklingen på vandcenter.dk/prisudvikling.

Prisen påvirkes bl.a. af investeringer og det prisloft, som hele vandsektoren er underlagt (se også kapitlet **Virksomhed**). Hos vores brancheforening DANVA kan du sammenligne vandpriser i Danmark: danva.dk/vandprispaadanmarkskort.

I VandCenter Syds forsyningsområde bruger én person i gennemsnit ca. 100 liter vand i døgnet, dvs. omkring

36,5 m³
på et år.

De penge, du betaler på din vandregning, går selvfølgelig til den daglige levering af drikkevand og behandling af spildevand. Men derudover er de også med til at beskytte grundvandet, bidrage til sunde vandmiljøer, håndtere fremtidens regnmængder og udvikle ny vandteknologi.

Fjernaflæste vandmålere på vej

Frem mod 2025 udskifter vi alle vandmålere hos vores kunder til en ny type, som kan fjernaflæses. I 2021 gennemførte vi udbud på levering, datanetværk og installation af de nye målere, så selve udskiftningen af målerne kunne gå i gang fra starten af 2022. Vandmålerne bliver udskiftet i etaper, område for område, gennem de kommende år.

De nye målere skal gøre det nemmere for os at indkredse store utætheder på vandledningerne og give kunderne bedre muligheder for at overvåge deres vandforbrug. Derudover behøver du som kunde ikke fremover at indberette dit årsforbrug, når du har fået en fjernaflæst måler. Du har dog stadig selv ansvaret for at holde øje med dit vandforbrug og dine installationer.

Når du skal have skiftet måler, er der et par ting, du skal forberede først. I denne video forklarer målermontør Gary, hvad du skal gøre.

Gensyn med skolerne

Vi lægger vægt på at lære børn og unge om vand og bæredygtigt forbrug, og derfor samarbejder vi med de lokale uddannelsesinstitutioner.

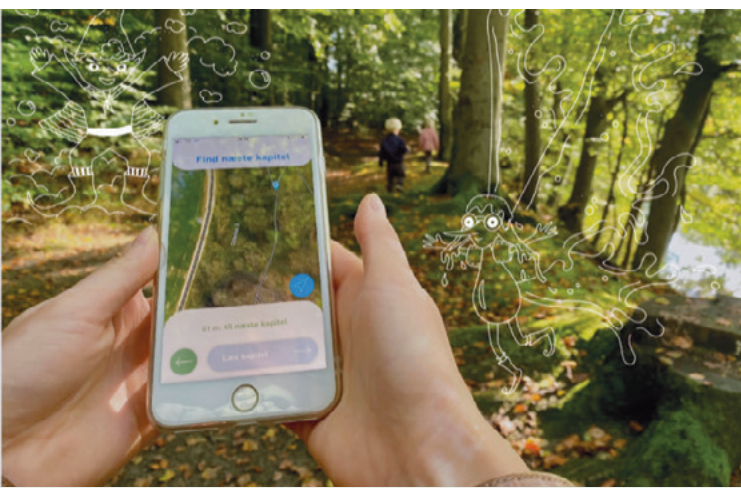
Normalt har vi hvert år besøg af mange skoleklasser, der kommer for at opleve vandværk og renseanlæg og lære om vand. Coronapandemien betød næsten halvdelen af års nedlukning for besøg, men i efteråret 2021 kunne vi endelig tage imod skoleklasser igen. De fleste af vores besøgende er folkeskolens ældste

klasser og gymnasieskoler, men vi modtager også yngre skoleklasser, erhvervsuddannelser, universitetshold, specialtilbud og interesseforeninger.

I slutningen af 2021 deltog vi i dommerpanelet i en opfinderkonkurrence, hvor 7. klasser fra Nordfyns Kommune dystede om at finde løsninger på klimaudfordringer. Vi fik også besøg af en klassefuld ingeniørstuderende, der kom for at opleve VandCenter Syd som potentiel arbejdsplads.

Gratis vand på farten

Rundt omkring i Odense kan du gratis fylde drikkedunken med frisk vand fra vores offentlige vandposte. I 2021 åbnede vi fire nye vandposte, så du nu kan tappe vand 25 forskellige steder i byen. Alle vandposte genåbnede i august efter næsten halvdelen af års nedlukning på grund af corona. Du kan altid finde din nærmeste vandpost på vandcenter.dk/vandpost.

Familieeventyr ved Glusholm Sø

Sammen med Odense Kommune lancerede vi i december et såkaldt "natureventyr" ved Glusholm Sø i det sydlige Odense. Det er en app-baseret skattejagt, hvor man finder poster i området og gradvist får fortalt eventyret om Vita og vandalfen Storm, der skal redde søens magi.

Glusholm Sø er en stor regnvandssø, og eventyret sætter fokus

på biodiversitet og klimaløsninger i øjenhøjde med børnene. Målgruppen er børn i alderen 4-9 år.

App'en Natureventyr kan downloades gratis i App Store eller Google Play – og naturområdet omkring Glusholm Sø kan selvfølgelig også nydes uden apps og skærme.

Lortebasket og en god snak i vandbaren

"Skid til måls" i en omgang lortebasket, smag på grundvand eller byg dit eget insekthotel. Det var nogle af de aktiviteter, man kunne prøve i vores udstillingsstande på Odense Blomsterfestival og Fjordens Dag i 2021.

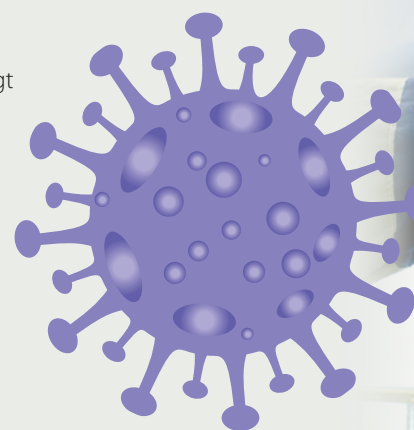
Ved begge arrangementer deltog en række medarbejdere fra VandCenter Syd som værter for de mange besøgende i alle aldersgrupper, som lagde vejen forbi for at prøve aktiviteter eller få en god snak om vand.

Vi deltager i arrangementer af denne type for at møde vores kunder ansigt til ansigt, dele vigtige budskaber og få indsigt i, hvad vores kunder interesserer sig for og undrer sig over.

Spildevand sladrer om corona

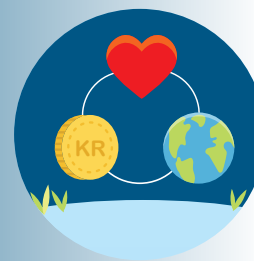
Spildevandet fra vores kunder hjalp i 2021 myndighederne med at spore coronasmitte. Tre gange om ugen blev der taget prøver fra vores renseanlæg, og på den måde kunne Statens Serum Institut følge med i niveauet af smitte i forskellige områder. Prøverne gjorde det muligt at opdage stigninger tidligt og identificere hvilke varianter af virussen, der var til stede. I december blev omikron-varianten af corona for første gang fundet i en dansk spildevandsprøve. Den kom fra vores renseanlæg i Sønderød på Nordfyn.

Spildevandsovervågning er et nyttigt redskab i smitteopsporing, da man med få prøver kan opdage smitteudbrud. Prøvetagningen fortsætter ind i 2022.

Virksomhed

Som offentligt ejet monopol har vi en særlig forpligtelse til at handle økonomisk ansvarligt og vælge løsninger, der er holdbare på langt sigt. Derfor har vi fokus på at udvikle vores virksomhed, være effektive og søge indflydelse på vores rammevilkår.

Kerneløfter:

- Vi er økonomisk ansvarlige
- Vi bidrager til udviklingen af en bæredygtig og effektiv vandsektor
- Vi deltager i strategiske partnerskaber lokalt, nationalt og internationalt

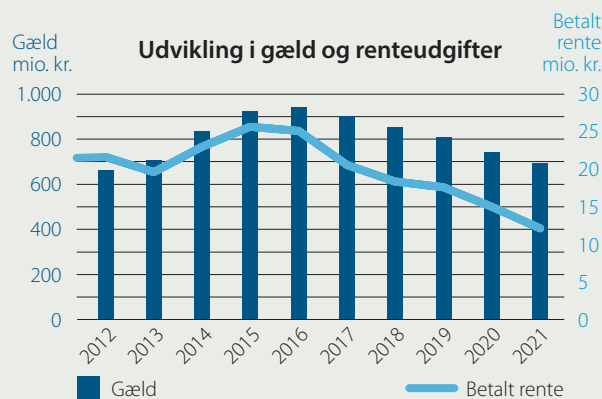
Regulering sætter rammerne for vores økonomi

For at sikre effektivitet i den danske vandbranche har der siden 2009 været en økonomisk regulering med fokus på omkostningseffektivitet. Reguleringen betyder, at de mest effektive selskaber i Danmark sætter barren for, hvad det må koste at drive et vandselskab. Er et selskab mindre effektivt, er der større effektiviseringspotentiale – og derfor må disse selskaber opkræve mindre hos deres kunder end de effektive. Herudover er der også hvert år et væsentligt generelt effektiviseringskrav for alle. Samlet set havde VandCenter Syd i 2021 et effektiviseringskrav på 3,6 % for vandområdet og 4,8 % for spildevandsområdet.

Vi arbejder målrettet med de krav, der stilles til os. Dette skal sikre, at vi også fremover har tilstrækkelig økonomi til at kunne vedligeholde vores anlæg og services – og udvikle dem efter behov. I 2021 blev der foretaget en administrativ ændring af benchmarkingmodellen, og det gav os sammen med en effektiv udnyttelse af reguleringsrammen en god placering i benchmarkingen for spildevand. Derved har vi ikke fået et individuelt effektiviseringskrav i 2022, men kan nøjes med det generelle effektiviseringskrav på 2 % for spildevand. For drikkevand vil der i 2022 være både individuelt og generelt effektiviseringskrav.

Mindre gæld

Vi har i 2021 afviklet 47,1 mio. kr. på vores gæld, så den ved udgangen af året var på 694,3 mio. kroner. Udviklingen i gæld og renteudgifter kan ses i figur 11. Optagelse af lån og afdrag på gæld afhænger i høj grad af aktivitetsniveauet det enkelte år, men vi har de senere år kunnet reducere vores gæld med mere end 25 % i forhold til 2016. Også vores renteudgifter faldt i 2021 og udgjorde 12 mio. kr. Her fik vi bl.a. glæde af en lånomlægning på enkelte lån i 2020, som for alvor viste sin effekt i 2021. Vi har ikke optaget nye lån i 2021.

Figur 11: Udvikling i VandCenter Syds gæld og renter fra 2012-2021.

Investeringer

Hvert år investerer vi mange millioner kroner i bl.a. renovering af drikkevandsledninger og kloaksystem, nye udstykninger og skovrejsning. I 2021 brugte vi knap 279 mio. kr. på investeringsprojekter på vand- og spildevandsområdet. Spildevandshåndtering er den mest omkostningstunge del af vores forretning, og her brugte vi knap 244 mio. kr. på projekter, mens drikkevandsprojekter kostede knap 35 mio. kr. af vores samlede investeringer. På figur 12 og figur 13 kan du se de tre største investeringsprojekter på spildevand og drikkevand i 2021.

Største investeringsprojekter - spildevand	
Byggemodning af Markhaven nord for Odense	~ 18,4 mio. kr.
Ny slamafvanding på Søndersø renseanlæg	~ 15,4 mio. kr.
Renovering af indløbsbygværket på Ejby Mølle renseanlæg	~ 11,9 mio. kr.

Figur 12: De tre største investeringsprojekter på spildevandsområdet i 2021.

Største investeringsprojekter - drikkevand	
Renovering af drikkevandsledninger	~ 10,7 mio. kr.
Ny vandleddning fra Dalumværket til Nyt OUH	~ 5,5 mio. kr.
Nye forbrugere - nye stikledninger	~ 3,0 mio. kr.

Figur 13: De tre største investeringsprojekter på drikkevandsområdet i 2021.

Anlægsværdi

8,2

mio. kr.

Omsætning

468

mio. kr.

Soliditetsgrad

86 %

Egenkapital

7,1

mio. kr.

Drikkevandsprojekt i Dhaka, Bangladesh.

Vi udveksler viden internationalt

I 2021 lancerede regeringen en **eksportstrategi** for vand, og generelt er der skruet op for danske samarbejder og indsatser, der skal understøtte salg af dansk vandteknologi. VandCenter Syd har lang international erfaring og sælger hvert år træning og rådgivning på konkrete opgaver, som hjælper kolleger verden over med at blive mere effektive og bæredygtige.

Coronapandemien betød et fortsat reduceret rejseniveau, men vi har løst opgaver og delt viden online. Vi har stillet os til rådighed for internationale publikationer som fx **Source**, Global Water Intelligence og Newsweek. Vi har bidraget til **whitepapers** om udfordringer og teknologi i vandsektoren, udgivet af International Water Association. Vi er desuden case i en **Virtu-**

Figur 14: VandCenter Syds opgaver og samarbejder i udlandet i 2021.

al Reality-video om grundvand og drikkevand, som State of Green producerede for at markedsføre Danmark. Læs om vores internationale arbejde på vcsdenmark.com eller **LinkedIn**.

Udvikling og innovation

Hvert år involverer vi os i spændende udviklings- og innovationsprojekter for at skabe udvikling og videndeling inden for vores fagområder. For at prioritere de rigtige projekter har vi skabt et screeningsværktøj, der hjælper os med at vurdere projekterne ud fra en række parametre. De afdækker bl.a. i hvilken grad et projekt understøtter **VandCenter Syds strategi** og vores **fem udvalgte verdensmål**, gør os mere effektive og skaber værdi for vores kunder. Værktøjet bruger vi også til at gøre status over alle projekterne en gang om året og til at evaluere afsluttede projekter. I 2021 har vi haft højere aktivitet end tidligere år og brugt, hvad der svarer til ni årsværk på udviklings- og innovationsprojekter. De samlede nettoudgifter for disse projekter var godt 7,3 mio. kr. I 2021 modtog vi samlet set 4,9 mio. kr. i fondsmidler til udviklings- og innovationsprojekter.

Ny bestyrelse

I forbindelse med kommunalvalget sidst på året var det også tid til at afholde bestyrelsesvalg i VandCenter Syd. Bestyrelsen består af fire medarbejderrepræsentanter, fire politisk udpegede repræsentanter fra vores to ejerkommuner, to eksterne bestyrelsesmedlemmer og ét medlem, som vælges af forbrugerne i vores område. Det forbrugervalgte bestyrelsesmedlem er særligt, fordi det er de private forbrugeres mulighed for at gøre deres indflydelse gældende. Derfor har vi haft fokus på at synliggøre valget for at motivere vores forbrugere til at stille op og stemme til valget.

Det var tredje gang, vi gennemførte et forbrugervalg, og 683 forbrugere stemte. Den nye bestyrelse tiltrådte den 3. januar 2022 og overholder årsregnskabslovens krav om ligestilling. På vandcenter.dk/bestyrelse kan du se hvem, der sidder i bestyrelsen.

Ny strategi i SamAqua

Sammen med en række andre forsyninger ejer vi SamAqua – se vandcenter.dk/koncernstruktur. SamAqua leverer serviceydelser som fx IT-løsninger, udbud og kontraktstyring. I 2021 blev SamAquas strategi for 2022-2026 vedtaget. Strategien indeholder en række pejlemærker og forretningsområder, der beskriver, hvordan SamAqua vil arbejde

i den kommende strategiperiode. Det overordnede formål er at være ejernes primære samarbejdsfællesskab, opføre synergier for at styrke ejerne og fortsat skabe "mere til fordel for flere".

Ansvarlig håndtering af data

Den hastige teknologiske udvikling skaber både muligheder og risici ved brug af data, hvilket stiller store krav til, hvordan vi som virksomhed håndterer data og personoplysninger. Det er vigtigt, at kunder, medarbejdere, leverandører og samarbejdspartnere kan have tillid til, at vi håndterer data ud fra de principper og værdier, som menneskerettigheder og persondatalovgivning bygger på.

I 2021 har vi udarbejdet en politik for dataetik, der giver os en etisk ramme for anvendelse og udvikling af data. I politikken har vi sat tre dataetiske principper, som skal guide os

i etiske overvejelser, når vi anvender data og nye teknologier. De tre principper er: åbenhed og transparens, ansvarlig dataanvendelse og datasikkerhed.

I 2022 vil vi arbejde med at få udbredt kendskabet til den nye politik og få tilpasset vores praksis til de nye retningslinjer. Dette vil ske i tæt samspil med vores arbejde med både IT-sikkerhed og persondataoplysninger.

Politik for dataetik samt privatlivspolitikker kan findes på vandcenter.dk/dataetik.

Hvad er dataetik?

"Dataetik forstås overordnet som den etiske dimension af forholdet mellem på den ene side teknologi og på den anden side borgernes grundlæggende rettigheder, retssikkerhed og grundlæggende samfundsmæssige værdier, som den teknologiske udvikling giver anledning til at overveje. Begrebet omfatter etiske problemstillinger ved anvendelsen af data."

Kilde: Dataetisk Råd

Om rapporten

Her kan du læse om, hvorfor årets rapport ser ud, som den gør – hvorfor vi fokuserer på de valgte temaer, og hvordan rapporten er afgrænset.

Rapportens ramme og omfang

Ansvarlighedsrapport 2021 er VandCenter Syd-koncernens lovpligtige redegørelse for samfundsansvar i henhold til årsregnskabslovens §§ 99 a, 99 b og 99 d i perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021. Ansvarlighedsrapporten omfatter de selskaber i VandCenter Syd-koncernen, hvor vi har aktiemajoritet. Vores koncernstruktur kan ses på vandcenter.dk/koncernstruktur.

Denne rapport er også en afrapportering til FN's *Global Compact* om vores fremdrift på ti principper for samfundsansvar.

Ansvarlighedsrapporten rummer fortællinger om udvalgte aktiviteter på vores kerneansvarsområder, om muligt understøttet med data. Vores overordnede tilgang til ansvarlighed kan du læse om i kapitlet **Sådan tager vi ansvar**.

Vores finansielle afrapportering sker i Årsrapport 2021, som ligger på vandcenter.dk/publikationer. Ansvarlighedsrapport 2021 udgør en del af ledelsesberetningen i årsregnskabet.

Målgruppe og væsentlighed

Målgruppen for Ansvarlighedsrapporten er vores primære interessenter – kunderne. Rapporten er også rettet mod vores medarbejdere og vores ejere Odense Kommune og Nordfyns Kommune.

Ansvarlighedsrapporten tjener et dobbelt formål, hvor det ene er at afrapportere, og det andet er at formidle. Begge dele gør det muligt for vores kunder at få indsigt i de væsentligste udfordringer og indsatser, når det gælder vores samfundsansvar.

De senere år har vi gennemført tre kvantitative kundeundersøgelser. Læring herfra er indgået i vurderingen af, hvilket indhold der er væsentligt at have med i denne rapport. Dette er suppleret med input fra vores kunderådgivning, der dagligt er i kontakt med vores kunder om mange spørgsmål.

Vi offentliggør ansvarlighedsrapporten som en elektronisk publikation og gør opmærksom på den via vores sociale medier.

Evalueret og verifikation

Vores bestyrelse har evalueret rapporten, og rapporten er verificeret af tredjepart for at højne rapporteringskvaliteten. Revisorerklæringen ses i bilag 6.

Mål og resultater

I skemaet herunder kan du se vores mål i 2021. Hvorvidt det lykkedes os at nå disse mål, fremgår af dråberne i skemaet.

Område	Mål	Opfyldelse
Mål for drikkevands-kvalitet	Andel af akkrediterede mikrobiologiske drikkevandsprøver, som overholder kravene tilstræbes at være 100 %.	🔹
	<i>Målet er ikke opfyldt, og du kan læse mere på side 9 om dette mål.</i>	
	Drikkevandets hårdhed tilstræbes at være mindre end 21 °dH.	🔹
	Vi tilstræber at producere drikkevand med lavest mulig koncentration af pesticider/nedbrydningsprodukter – og god margin til grænseværdien – under hensyntagen til energiforbrug, bæredygtig indvinding, spredning af indvinding og forsyningsikkerhed.	🔹
Mål for forsynings-sikkerhed (drikkevand)	Vores kunder må ikke være afskåret fra vandforsyning ved ikke-planlagte vandafbrydelser i mere end 10 minutter, målt som gennemsnit pr. postadresse (max. antal forbruger-afbrydelsesminutter).	🔹
	<i>Performance-benchmarking nøgletal i 2021 på forbruger-afbrydelsesminutter er beregnet til ca. 12,33 minutter.</i>	
	Antal ledningsbrud pr. 10 km ledning tilstræbes at være mindre end 0,8.	🔹
	<i>I 2021 har vi haft 0,76 brud pr. 10 km ledning.</i>	
	Vi vil sikre den enkelte kunde et normalt vandtryk på mellem 20 og 50 mVS. Trykvariationen i forhold til normaltrykket ligger inden for +5/-10 mVS. Kortvarige større udsving kan forekomme.	🔹
Mål for miljø (vandtab)	Vandtab på ledningsnettet målt i % af udpumpet vandmængde tilstræbes at være mindre end 8 %.	🔹
	Vandtab på ledningsnettet målt som det specifikke vandtab tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, som var 1,22 m³/km/døgn.	🔹
Mål for forsynings-sikkerhed (spildevand)	Antal afløbsstop i forsyningens anlæg, der påvirker vandgennemstrømningen gennem ledningsnettet, tilstræbes at være mindre end 2 pr. 10 km.	🔹
	Der har været 293 afløbsstop i 2021 ud af ca. 2.760 km ledning, hvilket svarer til 1,1 afløbsstop pr. 10 km.	
	Ingen kunder må være afskåret fra at aflede spildevand i mere end fire timer.	🔹
	Vi vil via vores fornyelsesindsats sikre, at der ikke sker sammenbrud på de mest kritiske ledninger (A-ledninger).	🔹

Bilag 1

🔹 = OPFYLDT 🔸 = DELVIST OPFYLDT 🔹 = IKKE OPFYLDT

Område	Mål	Opfyldelse
Mål for spildevands-kvalitet	De gennemsnitlige udløbskoncentrationer af kvælstof, fosfor og organisk stof fra renseanlæggene holdes under udledningstilladelserne med god margin. Rensegraden for de nævnte stoffer styres med udgangspunkt i en balanceret vurdering af myndighedskrav, energiforbrug, miljøbelastning og økonomi.	🔹
	<i>Se figurerne 4, 5 og 6 side 16.</i>	
Mål for øget gas- og elproduktion	Vi har til stadighed fokus på at øge vores egenproduktion af energi, ikke mindst fra vores renseproces i form af mere biogas.	🔹
	<i>Se figur 9 side 24</i>	
Mål for energiforbrug	Bruttoenergiforbrug pr. solgt m³ drikkevand tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, som var 0,36 kWh/debiterede m³.	🔹
	<i>I 2021 blev resultatet 0,34 kWh/debiterede m³.</i>	
	Nettoenergiforbrug pr. solgt m³ drikkevand tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, som var 0,34 kWh/debiterede m³. Ved beregning af nettoenergiforbruget indgår eventuel egenproduktion af vedvarende energi som fx solcelleanlæg.	🔹
	<i>I 2021 blev resultatet 0,32 kWh/debiterede m³.</i>	
	Bruttoenergiforbrug til transport og rensning af spildevand pr. solgt m³ drikkevand i oplandet tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, som var 1,69 kWh/debiterede m³.	🔹
	<i>I 2021 blev resultatet 1,69 kWh/debiterede m³.</i>	
	Nettoenergiforbrug til transport og rensning af spildevand pr. solgt m³ drikkevand i oplandet tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, som var -0,66 kWh/debiterede m³. Ved beregning af nettoenergiforbruget indgår egenproduktion af vedvarende energi som fx produktion af biogas.	🔹
	<i>I 2021 blev resultatet -0,37 kWh/debiterede m³. Læs om lavere energiproduktion i 2021 på side 24.</i>	
TOTEX	I 2021 skal vi reducere totalomkostninger (TOTEX) med 3,6 % på vand og 4,8 % på spildevand i forhold til 2020. Målene er en konsekvens af den seneste regulering jf. vandsektorloven.	🔹

Resultatoversigt for samfundsansvar år 2021

Oversigten viser resultater relateret til kravene i årsregnskabslovens § 99 a og § 99 b samt de ti principper i FN's *Global Compact*.

Emne	2017	2018	2019	2020	2021
Drikkevand					
Solgt drikkevand, mio. m ³	8,8	9,1	9,2	9,4	9,3
Vandtab i ledningsnettet, mio. m ³	0,5	0,7	0,5	0,4	0,4
Vandets hårdhedsgrad, °dH	15 - 20	15 - 19	15 - 18	16 - 19	15 - 18
Spildevand					
Udledt mængde rensed spildevand, mio. m ³	28,1	26,6	30,0	29,4	30,1
Overløb fra kloak til natur, mio. m ³					
Data er baseret på beregningsmodel og er behæftet med usikkerhed	0,94	0,9	1,77	1,62	1,96
Bæredygtig udvikling					
Reduktion i påvirkning ved vandindvinding					
Udvikling i den oppumpede mængde grundvand, mio. m ³	9,9	10,0	10,0	10,2	10,2
Restprodukt					
Okkerslam fra bundfældningsbassiner på vandværker, ton	98	19	0	198	0
Biogødning fra renseanlæg, ton	22.017	22.600	22.700	23.500	23.000
Energi					
Energiforbrug, GWh	24,1	24,0	23,9	24,2	23,43
Energiproduktion, vedvarende energi, GWh	22,7	23,4	24,2	27,5	23,40
Forskel (forbrug-produktion), GWh	1,4	0,6	-0,3	-3,3	0,03
CO₂-opgørelse					
Scope 1, direkte emission, ton CO ₂ -ækv.	-	-	-	-	11.301
Scope 2, indirekte emission, ton CO ₂ -ækv.	-	-	-	-	2.437
Scope 3, eksternt indirekte emission, ton CO ₂ -ækv.	-	-	-	-	ukendt
Sparet CO ₂ -emission og CO ₂ -binding, ton CO ₂ -ækv <i>Beregningsmetode er ændret i 2021, hvorfor sparede CO₂-ækv er reduceret i forhold til tidligere års data.</i>					4.657

Bilag 2

Emne	2017	2018	2019	2020	2021
Medarbejdere					
Menneskerettigheder					
Antal medarbejdere omfattet af overenskomst, %	100	100	100	100	100
Antal medarbejdere m. adgang til kollektive forhandlinger, %	100	100	100	100	100
Tilfælde af diskrimination	0	0	uvist	0	0
Kønsdiversitet i øverste ledelse. Krav i ÅR § 99 b overholdt	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Kønsdiversitet i øvrige ledelse (chefteam). Antal mænd / kvinder	5 / 2	5 / 2	4 / 3	4 / 3	3 / 3
Arbejdsforhold					
Medarbejdere, antal	221	214	214	218	220
Kønsfordeling, mænd / kvinder, %	68 / 32	66 / 34	65 / 35	66 / 34	66 / 34
Gennemsnitsalder, år	49	49	49	49	49
Medarbejderomsætning, %	5,9	7,9	9,7	7,3	10,0
Andel medarbejdere med gennemført værdisamtale, %	84	6	95	88	91
Antal medarbejdere, der har gennemført træning og udvikling, samt antal timer i gennemsnit pr. medarbejder	207 / 62	204 / 69	195 / 60	188 / 37	155 / 31
Antal medarbejdere med gennemført sundhedstjek, %	58	65	59	37	0
Antal arbejdsulykker (total både med og uden fravær)	5	10	8	8	15
Antal nærvedhændelser	27	82	47	45	81
Årligt sygefravær, antal sygedage pr. medarbejder	9,1	8,7	8,7	8,4	10,4
Korttidsfravær, antal sygedage pr. medarbejder	4,9	5,3	5,8	6,2	4,9

fortsættes

Emne	2017	2018	2019	2020	2021
Samfund					
Kundeklager behandlet i kundeklagesystem	0	2	1	2	5
Antal kontrolbesøg af arbejds- og sociale klausuler	10	6	8	2	12
Årligt antal virksomhedspraktikanter	10	17	11	12	3

Virksomhed					
Økonomi					
Drikkevandskunder, antal	-	-	-	-	177.232
Spildevandskunder, antal	-	-	-	-	234.169
Anlægsværdi, mia. kr.	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
Omsætning, mio. kr.	572	501	498	491	468
Egenkapital, mia. kr.	6,4	6,4	6,9	7,1	7,1
Soliditetsgrad, %	76	76	83	86	86
God forretningsskik					
Korruption, antal hændelser	0	0	0	0	0
Whistleblowerordning, anvendelse	-	-	-	0	0
Investerings i udvikling og innovation					
Årlig investering i U&I, mandstimer i årsværk	3,8	6,4	6,6	8,5	9,0
Årlig investering i U&I, nettoudgifter i mio. kr.	2,9	8,5	5,7	7,0	7,3

Politikker i VandCenter Syd

Bilag 3

Vores overordnede ledelsespolitik er beskrevet i vores ledelsessystem. Vi arbejder med at opdatere den overordnede ledelsespolitik i forlængelse af arbejdet med *Strategi 2020-2024*. Den overordnede ledelsespolitik er understøttet af en række politikker, og et uddrag er nævnt i denne oversigt, hvor de er opstillet efter kravene til politikområder i årsregnskabsloven.

CSR-emne Politik	Miljø og klima	Personaleforhold og sociale forhold	Respekt for menneskerettigheder	Antikorruption og bestikkelse
Ejerpolitik*	x	x	x	
Asset Management politik*	x			
Innovationspolitik*	x			
Grundvandspolitik*	x			
Drikkevandspolitik* (fødevarer sikkerhedspolitik)	x		x	
IT-sikkerhedspolitik*		x		
Arbejdsmiljøpolitik		x		
Ansættelsespolitik		x		x
Lønpolitik		x		
Seniorpolitik		x		
Rygepolitik		x		
Alkohol- og rusmiddelpolitik		x		
Politik for modtagelse af gaver		x		x
Fraværs- og fastholdelsespolitik		x		
Graviditetspolitik		x		
Privatlivspolitik		x	x	
Politik for dataetik*		x	x	
Prokuraregler/underskriftsprocedure				x
Whistleblowerpolitik*			x	x

* Ikke gældende for SamAqua

Strategisk risikovurdering

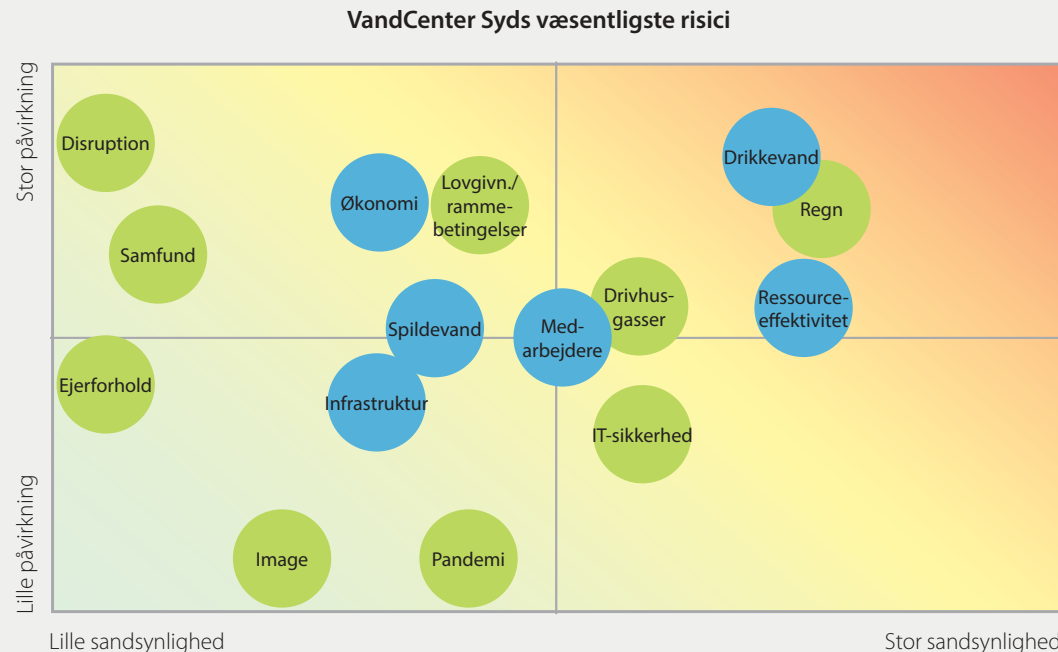
Bilag 4

VandCenter Syds ledelsespraksis tager afsæt i at udvikle de kompetencer, der er nødvendige for at effektuere vores strategi. Vi vil fremme muligheder og forebygge risici på en sådan måde, at organisationen bevæger sig i den ønskede retning.

Vores strategi *Sammen om bæredygtig udvikling* beskriver vores ansvarsområder som vandselskab – og med udgangspunkt heri har vi identificeret de væsentligste udfordringer, som ses på nedenstående risikomatrix. Risikomatrixen genbesøges årligt i forbindelse med ledelsens evaluering. Hvert andet år præsenteres risikovurderingen for vores bestyrelse, som får mulighed for at komme med input.

Vi ser en "risiko" eller en "mulighed" som udtryk for en forestilling om en hændelse, der enten kan hindre eller alternativt fremme en ønsket indsats og/eller resultat.

Markeringen af risici er med to farver: Blå farve angiver områder, hvor vi som vandselskab er den primære aktør, mens grøn farve angiver, at risikofaktoren påvirkes eller håndteres primært i partnerskaber eller fællesskaber.

Data i Ansvarlighedsrapport 2021 er opgjort efter følgende dataopgørelsesmetode:

Data	Opgørelsesmetode
Forretningsmodel	
Antal drikkevandskunder Antal spildevandskunder	Dataudtræk fra Danmarks Statistik. Natbefolkning: Antal personer fordelt på kvadratnetcelle. Leveret i kvadratnetdata på 100 m X 100 m, kvadratnetceller for Region Syddanmark. Befolkning er fordelt på kvadratnetcelle baseret på bopælsadresse. Kvadratnettet med befolkning indlægges i GIS, og befolkningen optælles ud fra forsynings-polygonerne vand og afløb.
Drikkevand	
Vandets hårdhedsgrad	Opgjort ud fra analyser fra rentvandsafgang vandværker som højeste og laveste værdi for hårdhedsgrad. Hårdhedsgrad beskriver vandets indhold af opløst calcium og magnesium.
Samlet vandtab i ledningsnettet	Samlet vandtab i ledningsnettet er differencen mellem udpumpet vand og solgt drikkevand. Udpumpet vand er målerdata fra SRO. I data indgår brandvæsnets brug af vand til brandslukning, umålt forbrug samt målt vand til udskylningsformål, vand fra vandposte mv.
Solgt drikkevand	Mængden af solgt drikkevand opgøres ud fra kunders fakturerede mængde (årsaflysning den 31. december) eller i få tilfælde ved skøn. Data er inkl. salg til andre vandforsyninger mv. og ekskl. sekundavand.
Spildevand	
Samlet overløb fra kloak til natur	Overløb fra regnvandstanke på Ejby Mølle renseanlæg og Nordvest renseanlæg er målte værdier. Overløbsmængde måles direkte på tre overløb. Overløb i Odense og Nordfyn er beregnet med modelleringssystemer, henholdsvis WEST og Mike Urban. Der er brugt henholdsvis otte og fire regnmålere. Den samlede overløbsmængde er behæftet med stor usikkerhed.
Renset spildevand	Data er målte værdier på udløb renseanlæg. Ekskl. afløb fra regnvandstankene.
Renseresultat af spildevand	Koncentrationen af organisk stof, kvælstof og fosfor er baseret på eksterne analyser. Analyseresultaterne trækkes fra PULS-systemet, der administreres af Miljøstyrelsen. Koncentration af organisk stof, kvælstof og fosfor er beregnet på basis af vægtede gennemsnit af udledt stofmængde i forhold til summen af den udledte vandmængde fra alle renseanlæg.
Spildevand til renseanlæg	Data er målte værdier på indløb renseanlæg. Ekskl. afløb fra regnvandstankene.

Data	Opgørelsesmetode
Bæredygtig udvikling	
Oppumpet grundvand	Data fra opgørelsen af produktion og forbrug (målerdata fra SRO) tillagt skyllevandsmængde fra filterbelastningsrapport. Data er angivet inkl. sekundavand.
Elforbrug 1 m³ drikkevand	"Elforbrug til drikkevand" i forhold til "solgt drikkevandsmængde" i vandforsyningsområdet, ekskl. sekundavand. "Elforbrug til drikkevand": indvinding, ekskl. sekundavand, vandværker, højdebeholdere, trykforøgere, kvarterbrønde, 30 % af elforbrug på Vandværksvej til administration/serverforbrug og inkl. anvendt solcelleenergi.
Elforbrug 1 m³ spildevand	"Elforbrug til spildevand" i forhold til "solgt drikkevandsmængde" fra offentlige og private vandværker i spildevandsforsyningsområdet. "Elforbrug til spildevand": transport, rensning, 70 % af elforbrug på Vandværksvej til administration/serverforbrug og inkl. anvendt solcelleenergi.
Elforbrug til 1 m³ vand fra hanen	Summen af elforbrug til "1 m³ drikkevand" og "1 m³ spildevand".
Energi-regnskab: Energiforbrug og energiproduktion	Energiforbrug er summen af elforbrug opgjort på baggrund af data fra Energi Danmark (asfyn.dk i rapporteringsår) og Fjernvarme Fyn. Forbrug af naturgas er baseret på skøn fra Naturgas Fyn. Forbrug af fyringsolie baseret på faktura fra leverandør. Transport af biogødning med lastbil er beregnet ud fra antal kørt læs ganget med oplysninger fra "Transportdeklaration af energi og emissioner" i ITD's miljøberegner. Transport af biogødning med traktor fra nordfynske renseanlæg er beskrevet under "CO ₂ -regnskab: Brændstof transport". Kørsel i firmabiler og slamsuger mv. er beregnet ud fra indkøbt brændstofmængde til firmabiler ganget med Energistyrelsens standardfaktor for brændværdier. Egenproduceret energi fra biogas og sol er opgjort fra egne rapporter.
Klimaregnskab, Scope 1	Emission fra spildevandsbehandling: Emissionsfaktor bruges fra år 2021: DCE Aarhus Universitet EFN20 0,84 % beregnet på indløbsflowet på renseanlæggene 2019 og 2020. Metan er beregnet ud fra, at 0,1 % af organisk stof, målt i indløb renseanlæg, afgasses. Emission fra fossile brændsler: Emission fra kørsel i firmabiler og slamsuger mv. er baseret på data fra Leaseplan.
Klimaregnskab, Scope 2	Forbrug af el og varme er baseret på målerdata, der omregnes til CO ₂ -emissioner ved brug af emissionsfaktorer fra hhv. energinet.dk og Fjernvarme Fyn. El-opgørelsen er lokationsbaseret.

Data	Opgørelsesmetode
Klimaregnskab, Scope 3	<p>Emission fra kompostering af slam: Emission beregnes ved "Miljøvurdering af genanvendelse og slutdisponering af spildevandsslam".</p> <p>Emission fra fossile brændsler, ekstern brug: Transport af biogødning med lastbil er beregnet ud fra antal kørte læs ganget med oplysninger fra "Transport af energi og emission" i ITD's miljøberegner. Transport af biogødning med traktor fra nordfynske renseanlæg er beregnet efter antal kørte kilometer gange 0,031 l/ton/km. Opgjort efter følgende: "Metoder til måling og besparelser af energiforbrug ved transport og jordbearbejdning", forfatter: Jens Johnsen Høj, AgroTech 2009.</p>
Sparet CO ₂ -emission samt CO ₂ -binding	<p>Egenproduktion af grøn energi: Solgt mængde energi gange emissionsfaktor for el som angivet i den senest tilgængelige miljødeklaration fra Energinet. Tidligere år er anvendt den generelle deklaration, hvorfor data i 2021 ikke kan sammenlignes med data fra tidligere år. For fjernvarme anvendes specifik emissionsfaktor fra Fjernvarme Fyn tillagt produceret solenergi gange emissionsfaktor for el.</p> <p>Binding af CO₂ i skov m.m.: Opgjort ved notat fra Københavns Universitet: Johannsen, Nord-Larsen, Vesterdal & Bentsen (2019): "Kulstofbinding ved skovrejsning." Konklusionen er, at der bindes gennemsnitlig 12 ton CO₂-ækv/ha/år ved skovrejsning siden 1990. Da VCS er en af parterne i skovrejsningen, regnes med at 50 % af skovenes kulstofbinding kan medtages i regnskabet.</p>
Okkerslam	Okkerslam fra vandværker opgøres på baggrund af faktura fra eksterne (vejning v/modtager).
Biogødning	Data er fra vejninger af biogødning på renseanlæg.
Medarbejdere	
Medarbejdere	Medarbejderdata opgøres blandt fastansatte inkl. projektansatte og elever i VandCenter Syd Service ApS – herunder også ansatte placeret i Administrations-service Fyn samt i SamAqua A/S pr. 31/12. Undtaget er praktikanter, studenter-medhjælpere og barselsvikarer. Denne afgrænsning er anvendt til alle efterfølgende opgørelser medmindre andet er nævnt.
Overenskomst og kollektiv forhandling	Antal medarbejdere på overenskomst og kollektiv forhandling er fratrasket koncernens to direktører samt områdechef for Økonomi og Forretningsudvikling.
Kønsdiversitet i øverste ledelse.	Kønsdiversiteten i øverste ledelse bestemmes ved kønsfordelingen blandt uafhængige bestyrelsesmedlemmer. Pt. har vi 2 uafhængige bestyrelsesmedlemmer, hvorfor vi pr. definition opnår lige fordeling af kønnene.
Kønsdiversitet i øvrige ledelse	Kønsdiversiteten i øvrige ledelse opgøres ved at se på kønsfordelingen i chefteamet, som består af direktør og vicedirektør samt ledende medarbejder med områdeansvar.
Gennemsnitsalder	Udregnes efter udtræk fra HR-system pr. 31/12.
Medarbejderomsætning	Fastansatte medarbejdere, der forlader selskabet i regnskabsåret, i forhold til antal fastansatte medarbejdere pr. 31/12.

Data	Opgørelsesmetode
Værdisamtaler	Udtræk fra HR-system over afholdte værdisamtaler i året samt opgørelse over afholdte værdisamtaler for vores medarbejdere i Administrations-service Fyn. Angivet i % af samtlige medarbejdertal pr. 31/12.
Træning og uddannelse	Opgørelsen er baseret på udtræk fra ledernes/medarbejdernes timeregistrering i AX (trænings- og udviklingsaktiviteter, seminarer og konferencer). Opgjort i forhold til samlede antal medarbejdere pr. 31/12.
Gennemført sundhedstjek	Opgørelse fra ekstern kilde.
Anciennitet i gennemsnit	Udtræk fra HR-system for alle fastansatte medarbejdere pr. 31/12.
Diskrimination	Antallet af diskriminationssager opgøres via trivselsundersøgelser, samt henvendelser til HR eller chefteamet, hvor sagen vurderes at handle om diskriminering.
Korruption	Antallet af sager, hvor det vurderes, at der er sket misbrug af betroet magt for egen vindings skyld. Sådanne sager vil som minimum blive behandlet på chefteammøder.
Whistleblowerordning	Antallet af henvendelser på whistleblowerordningen opgjort eksternt.
Sygefravær	Korttidsfravær <10 arbejdsdage. Langtidsfravær ≥ 10 arbejdsdage. Sygefravær opgjort fra AX-timeregistrering samt opgørelse over antal sygedage for vores medarbejdere i Administrations-service Fyn. Inkl. sygefravær for fratrådte medarbejdere i løbet af året (ændret i 2021). Inkl. fravær i forbindelse med arbejdsulykker. Ekskl. fravær ifm. barsel og fædreorlov samt barnets 1. og 2. sygedag. Gennemsnitligt sygefravær opgjort ud fra antal medarbejdere pr. 31/12.
Arbejdsulykke og nærved-hændelser	Personskade forårsaget af en hændelse eller påvirkning, der giver anledning til mindst én dags fravær. Arbejdsulykker med fravær registreres i Arbejdstilsynets database, Easy og i VandCenter Syds database. Arbejdsulykker uden fravær og nærvedhændelser registreres i VandCenter Syds database.
Samfund	
Kundeklager behandlet i klageteamet	Antal kundeklager, der ikke umiddelbart kan løses til alles tilfredshed, og som er behandlet i klageteamet, hvor relevante medarbejdere/ledere gennemgår sagen i detaljer og træffer en afgørelse efter samtale med kunden.
Virksomhed	
Nettoudgifter samt årsværk til udviklings- og innovationsprojekter	Årlig investering i U&I-projekter (mandskabstimer og øvrige udgifter). Udtræk i AX (U&I-sager og eksterne tilskud) i VandCenter Syd Holding. Det er netttotal, dvs. udgifter til løn og andre udgifter fratrasket eksterne fondsmidler. Ét årsværk er defineret som 1.613 timer/år.
Økonomiske hoved- og nøgletal	Regnskabspraksis er angivet i årsrapport for VandCenter Syd Holding as.

Til VandCenter Syd Holding as' interessenter

Vi fik af VandCenter Syd Holding as til opgave at afgive en erklæring med begrænset sikkerhed på de bæredygtighedsdata, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2021 og som dækker regnskabsåret 1. januar til 31. december 2021.

Vores konklusion

På grundlag af de af os udførte handlinger, og det derved opnåede bevis, er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at de bæredygtighedsdata, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2021 for perioden 1. januar til 31. december 2021, ikke, i alle væsentlige henseender, er opgjort i henhold til de anførte dataopgørelsesmetoder som anført på side 42-43, og at Vandcenter Syd Holding as' Ansvarlighedsrapport 2021 understøtter FN's Global Compact med de data og informationer, der fremgår af rapporten.

Denne konklusion skal læses i sammenhæng med vores øvrige kommentarer i denne erklæring.

Hvad vi erklærer os om

Omfanget af vores arbejde var at opnå begrænset sikkerhed om de bæredygtighedsdata, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2021 på side 4 (*Vores forretning*), side 16 (*Sådan rensede vi spildevandet*), side 24 (*Elforbrug pr. m³ drikkevand og elforbrug pr. m³ spildevand*), side 22 (*Klimaregnskab og nedbragt CO₂*), side 25 (*Medarbejderanciennitet*) samt siderne 39-40 (*Resultatoversigt for samfundsansvar år 2021*), og hvorvidt Ansvarlighedsrapporten 2021 er udarbejdet i overensstemmelse med principperne i FN's Global Compact.

Anvendte faglige standarder og grad af sikkerhed

Vi udførte erklæringsopgaven med begrænset sikkerhed i overensstemmelse med ISAE 3000 (ajourført) "Andre erklæringer med sikkerhed end revision eller review af historiske finansielle oplysninger", og hvad de rapporterede drivhusgasemissioner angår i overensstemmelse med ISAE 3410 "Erklæringsopgaver med sikkerhed om opgørelser af drivhusgasser". Kvantificeringen af drivhusgasemissioner er behæftet med en iboende usikkerhed på grund af ufuldstændig videnskabelig viden, der bruges til at bestemme emissionsfaktorerne og de nødvendige værdier for at kombinere emissioner af forskellige gasser.

Omfanget af en erklæringsopgave med begrænset sikkerhed er betydeligt mindre end en erklæringsopgave med høj sikkerhed, hvad angår både risikovurderingsprocedurer, herunder forståelse af de interne kontroller, og de udførte procedurer til håndtering af de vurderede risici. Den opnåede sikkerhed, der opnås ved en erklæringsopgave med begrænset sikkerhed, er således betydeligt mindre end den sikkerhed, der ville være opnået, hvis vi havde udført en erklæringsopgave med høj sikkerhed.

Vores uafhængighed og kvalitetsstyring

Vi har overholdt kravene til uafhængighed og andre etiske krav i de etiske regler for revisorer, International Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code), udstedt af International Ethics Standards Board for Accountants, der bygger på de grundlæggende principper om integritet, objektivitet, faglig kompetence og fornøden omhu, fortrolighed, professionel adfærd og etiske krav gældende i Danmark.

PwC er underlagt international standard om kvalitetsstyring, Quality Control 1, og anvender således et omfattende kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterede politikker og procedurer vedrørende overholdelse af etiske krav, faglige standarder og gældende krav i lov og øvrig regulering. Vores arbejde er udført af et uafhængigt tværfagligt team med erfaring inden for bæredygtighedsrapportering.

Forståelse af metoder for måling og rapportering

De bæredygtighedsdata, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2021, skal læses og forstås i sammenhæng med de anførte dataopgørelsesmetoder på side 42-43, som ledelsen har ansvaret for at udarbejde og anvende. Fraværet af en generelt gældende praksis for opgørelse af bæredygtighedsdata, som man kan henholde sig til, hvad angår vurdering og opgørelse af bæredygtighedsdata, gør det muligt at anvende forskellige, men acceptable, måleteknikker, hvilket kan påvirke sammenligneligheden mellem forskellige virksomheder og mellem forskellige perioder.

Udført arbejde

Vi forventes at planlægge og udføre vores arbejde med henblik på at kunne overveje risikoen for væsentlig fejlinformation i de bæredygtighedsdata, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2021. I denne forbindelse, og på grundlag af vores faglige vurdering, har vi:

- gennemført forespørgsler og foretaget interviews med koncernansvarlige for at kunne vurdere processer til konsolidering, brug af koncernsystemer og kontroller udført på koncernniveau;
- foretaget stikprøvevis kontrol af koncernbæredygtighedsdata til underliggende dokumentation, og vurderet tilstrækkeligheden af opgørelsesmetoder, samt efterlevelse af anførte metoder for databehandling til udarbejdelse af de bæredygtighedsdata, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2021,
- foretaget analytisk kontrol af bæredygtighedsdata og anførte udviklingsforklaringer,
- foretaget en vurdering af, hvordan Vandcenter Syd Holding as har rapporteret i forhold til de ti principper, der er omfattet af FN's Global Compact,
- læst den øvrige information inkluderet i Ansvarlighedsrapporten 2021 med henblik på at identificere uoverensstemmelser i forhold til de bæredygtighedsdata, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2021 omfattet af vores erklæring,
- vurderet det samlede, opnåede bevis.

Ledelsens ansvar

VandCenter Syd Holding as' ledelse er ansvarlig for:

- at opstille, implementere og vedligeholde intern kontrol vedrørende relevant information til opgørelse af de bæredygtighedsdata, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2021, og herunder tilsikre, at data er uden væsentlige fejlinformationer, uanset om de skyldes fejl eller besvigelser,
- at etablere objektive principper for opgørelsen af de konsoliderede bæredygtighedsdata,
- at opgøre og rapportere de konsoliderede bæredygtighedsdata i henhold til anførte metoder for databehandling og føre bevis herfor,
- at sikre, at Ansvarlighedsrapporten 2021 understøtter FN's Global Compact med de data og informationer, der fremgår af rapporten,
- indholdet af Ansvarlighedsrapporten 2021.

Vores ansvar

Vi er ansvarlige for:

- at planlægge og udføre vores arbejde med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for, at de bæredygtighedsdata der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport for perioden 1. januar til 31. december 2021, er uden væsentlige fejl og er opgjort, i alle væsentlige henseender, i overensstemmelse med de anførte dataopgørelsesmetoder,
- at vurdere hvorvidt Vandcenter Syd Holding as' Ansvarlighedsrapport 2021 understøtter FN's Global Compact med de data og informationer, der fremgår af rapporten,
- at udtrykke en konklusion med begrænset sikkerhed på grundlag af det udførte arbejde og det opnåede bevis,
- at rapportere vores konklusion til VandCenter Syd Holding as' interessenter.

Hellerup, 7. april 2022

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR nr. 3377 1231

Claus Dalager
Statsautoriseret revisor

Jens Pultz Pedersen
Civilingeniør, HD

dit
vand
vores
element

VandCenter Syd

Vandværksvej 7
5000 Odense C

Tlf. 63 13 23 33

E-mail: info@vandcenter.dk

Web: vandcenter.dk

Find os også på:

Facebook og **LinkedIn**

